

Analýza hospodaření města Nové Město nad Metují v letech 2008–2010

Lenka Tláskalová

Bakalářská práce
2011

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky
Vyšší odborná škola ekonomická
akademický rok: 2010/2011

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Lenka TLÁSKALOVÁ**
Osobní číslo: **M080812**
Studijní program: **B 6208 Ekonomika a management**
Studijní obor: **Finanční řízení podniku**

Téma práce: **Analýza hospodaření města Nové Město nad Metují
v letech 2008-2010**

Zásady pro vypracování:

Úvod

I. Teoretická část

- Prostudujte odbornou literaturu týkající se tématu bakalářské práce.

II. Praktická část

- Charakterizujte město Nové Město nad Metují.
- Proveďte finanční analýzu vybraných ukazatelů.
- Na základě provedené finanční analýzy posudte hospodaření města.
- Vyslovte doporučení vyplývající z analýzy.

Závěr

Rozsah bakalářské práce:

Rozsah příloh:

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná**

Seznam odborné literatury:

[1] KADERÁBKOVÁ, J., MATES, P., WOKOUN, R. Úvod do regionálních věd a veřejné správy. 4. vyd., ve vyd. a nakl. Aleš Čeněk 1. vyd. Plzeň : Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2004. 447 s. ISBN 80-86473-80-5.

[2] KISLINGEROVÁ, E., HNILICA, J. Finanční analýza – krok za krokem. 1. vyd. Praha : C.H.Beck, 2005. 137. s. ISBN 80-7179-321-3.

[3] MAČE, M. Finanční analýza obchodních a státních organizací. 1. vyd. Praha : Grada Publishing, 2006. 156 s. ISBN 80-247-1558-9.

[4] PEKOVÁ, J. Hospodaření a finance územní samosprávy. Vyd. 1. Praha : Management Press, 2004. 375 s. ISBN 80-7261-086-4.

[5] PEKOVÁ, J., JETMAR, M., PILNÝ, J. Veřejná správa a finance veřejného sektoru. 2., přeprac. vyd. Praha : ASPI, 2005. 555 s. ISBN 80-7357-052-1.

Vedoucí bakalářské práce:

Ing. Petra Brázdilová

Vyšší odborná škola ekonomická

Datum zadání bakalářské práce:

25. února 2011

Termín odevzdání bakalářské práce:

29. dubna 2011

Ve Zlině dne 25. března 2011

PaedDr. Josef Rydlo
zast. děkanka

Ing. Eva Heczková, Ph.D.
zast. ředitel ústavu

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že:

- odevzdáním bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby¹;
- bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k nahlédnutí:
 - bez omezení;
 - pouze prezenčně v rámci Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně;
- na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3²;
- podle § 60³ odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;

¹ zákon č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, § 47b Zveřejňování závěrečných prací:

- (1) Vysoká škola nevýdělečně zveřejňuje disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce, u kterých proběhla obhajoba, včetně posudků oponentů a výsledku obhajoby prostřednictvím databáze kvalifikačních prací, kterou spravuje. Způsob zveřejnění stanoví vnitřní předpis vysoké školy.
- (2) Disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce odevzdané uchazečem k obhajobě musí být též nejméně pět pracovních dnů před konáním obhajoby zveřejněny k nahlížení veřejnosti v místě určeném vnitřním předpisem vysoké školy nebo není-li tak určeno, v místě pracoviště vysoké školy, kde se má konat obhajoba práce. Každý si může ze zveřejněné práce pořizovat na své náklady výpisy, opisy nebo rozmnoženiny.
- (3) Platí, že odevzdáním práce autor souhlasí se zveřejněním své práce podle tohoto zákona, bez ohledu na výsledek obhajoby.

² zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 35 odst. 3:

- (3) Do práva autorského také nezasahuje škola nebo školské či vzdělávací zařízení, užije-li nikoli za účelem přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu k výuce nebo k vlastní potřebě dílo vytvořené žákem nebo studentem ke splnění školních nebo studijních povinností vyplývajících z jeho právního vztahu ke škole nebo školskému či vzdělávacímu zařízení (školní dílo).

³ zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 60 Školní dílo:

- (1) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení mají za obvyklých podmínek právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla (§ 35 odst. 3). Odpírá-li autor takového díla udělit svolení bez vážného důvodu, mohou se tyto osoby domáhat nahrazení chybějícího projevu jeho vůle u soudu. Ustanovení § 35 odst. 3 zůstává nedotčeno.

- podle § 60⁴ odst. 2 a 3 mohu užít své dílo – bakalářskou práci - nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské práce využít ke komerčním účelům.

Prohlašuji, že:

- jsem bakalářskou práci zpracoval/a samostatně a použité informační zdroje jsem citoval/a;
- odevzdaná verze bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

Ve Zlíně

.....

⁴ zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 60 Školní dílo:

- (2) Není-li sjednáno jinak, může autor školního díla své dílo užít či poskytnout jinému licenci, není-li to v rozporu s oprávněnými zájmy školy nebo školského či vzdělávacího zařízení.
- (3) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení jsou oprávněny požadovat, aby jim autor školního díla z výdělku jím dosaženého v souvislosti s užitím díla či poskytnutím licence podle odstavce 2 přiměřeně přispěl na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložily, a to podle okolností až do jejich skutečné výše; přitom se přihlédne k výši výdělku dosaženého školou nebo školským či vzdělávacím zařízením z užití školního díla podle odstavce 1.

ABSTRAKT

V mé bakalářské práci se zabývám zhodnocením hospodaření a zpracováním finanční analýzy města Nové Město nad Metují v letech 2008–2010. Teoretická část je zaměřena na objasnění důležitých pojmů týkajících se veřejné správy a jejích úkolů, obcí, obecního rozpočtu, rozpočtové skladby a finanční analýzy. S využitím poznatků získaných v teoretické části následně vypracovávám část praktickou, finanční analýzu města. Na základě provedené finanční analýzy posuzuji hospodaření města a vyslovím doporučení vyplývající z analýzy.

Klíčová slova:

veřejná správa, obec, rozpočet obce, rozpočtová skladba, dotace, příjmy, výdaje, finanční analýza

ABSTRACT

In this bachelor thesis I deal with the evaluation of management and the processing of financial analysis of Nove Mesto nad Metuji in 2008-2010. The theoretical part is aimed at clarifying the important terms relating to governance and its tasks, municipalities, municipal budget, the budget structure and financial analysis. With the use of knowledge from the first part I create the analytical part, financial analysis of the city. Based on the analysis I assessment the financial management of the city and propose the recommendations arising from the analysis.

Keywords:

governance, municipality, municipal budget, the budget structure, funding, revenue, expenses, financial analysis

Poděkování

Ráda bych poděkovala paní Ing. Dagmar Kavanové, která mi umožnila vykonat odbornou praxi na Městském úřadě v Novém Městě nad Metují, paní Ing. Jiřině Steinhauserové, která mi velmi ochotně a trpělivě poskytovala materiály a cenné rady, a všem zaměstnancům finančního odboru a matriky Městského úřadu, kteří mi poskytli veškeré informace potřebné k vypracování bakalářské práce. Děkuji také vedoucí práce paní Ing. Petře Brázdilové, za podnětné připomínky, rady a pomoc při zpracování této práce.

Poděkování patří také mé rodině a blízkým, kteří mne v mých studiích vždy plně podporovali.

OBSAH

ÚVOD	10
I TEORETICKÁ ČÁST	11
1 VEŘEJNÁ SPRÁVA	12
1.1 ÚKOLY VEŘEJNÉ SPRÁVY	12
1.2 ÚZEMNÍ SAMOSPRÁVA	13
2 OBEC	14
2.1 ZNAKY OBCE	14
2.2 DRUHY OBCÍ	14
2.3 PŮSOBNOST OBCE	14
2.4 ORGÁNY OBCE	15
2.5 HOSPODAŘENÍ S OBECNÍM MAJETKEM	17
3 ROZPOČET OBCE	18
3.1 DRUHY ROZPOČTŮ	18
3.2 ROZPOČTOVÉ ZÁSADY	18
3.3 ROZPOČTOVÝ VÝHLED	19
3.4 ROZPOČTOVÝ PROCES	19
3.5 ZÁVĚREČNÝ ÚČET	19
3.6 PORUŠENÍ ROZPOČTOVÉ KÁZNĚ	19
4 ROZPOČTOVÁ SKLADBA	20
4.1 PŘÍJMY DLE ROZPOČTOVÉ SKLADBY	20
4.2 VÝDAJE DLE ROZPOČTOVÉ SKLADBY	22
4.3 FINANCOVÁNÍ	23
5 FINANČNÍ ANALÝZA	24
5.1 ZÁKLADNÍ METODY FINANČNÍ ANALÝZY	24
5.2 UKAZATELE FINANČNÍ ANALÝZY	25
5.3 MONITORING HOSPODAŘENÍ OBCÍ	26
II PRAKTICKÁ ČÁST	27
6 MĚSTO NOVÉ MĚSTO NAD METUJÍ	28
6.1 HISTORIE MĚSTA	28
6.2 ZÁKLADNÍ CHARAKTERISTIKA MĚSTA	28
6.3 STRUKTURA MĚSTA	30
6.4 DEMOGRAFICKÁ STRUKTURA MĚSTA	31
7 ANALÝZA MAJETKU A JINÝCH AKTIV	33
7.1 ANALÝZA STÁLÝCH AKTIV	34
7.1.1 Analýza dlouhodobého nehmotného majetku	37
7.1.2 Analýza dlouhodobého hmotného majetku	40
7.1.3 Analýza dlouhodobého finančního majetku	44
7.2 ANALÝZA OBĚŽNÝCH AKTIV	45
8 ANALÝZA PASIV	48
8.1 ANALÝZA VLASTNÍCH ZDROJŮ	49

8.2	ANALÝZA CIZÍCH ZDROJŮ.....	52
9	ANALÝZA VYROVNANOSTI A PLNĚNÍ ROZPOČTŮ	54
9.1	ANALÝZA PŘÍJMŮ MĚSTA V LETECH 2008–2010.....	57
9.1.1	Daňové příjmy	59
9.1.2	Nedaňové příjmy	61
9.1.3	Kapitálové příjmy.....	63
9.1.4	Přijaté dotace.....	64
9.2	ANALÝZA VÝDAJŮ MĚSTA V LETECH 2008–2010	66
9.2.1	Běžné výdaje.....	67
9.2.2	Kapitálové výdaje.....	69
9.3	FINANCOVÁNÍ.....	70
9.4	ČERPÁNÍ ZDROJŮ Z FONDŮ EU	72
10	FINANČNÍ ANALÝZA	73
10.1	UKAZATELE LIKVIDITY	73
10.2	UKAZATELE ZADLUŽENOSTI.....	74
11	DOPORUČENÍ	76
	ZÁVĚR	77
	RESUMÉ	79
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	81
	SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK.....	83
	SEZNAM OBRÁZKŮ.....	84
	SEZNAM GRAFŮ.....	85
	SEZNAM TABULEK	86
	SEZNAM PŘÍLOH	88

ÚVOD

Svoji bakalářskou práci jsem zpracovávala v rámci praxe na Městském úřadě v Novém Městě nad Metují. Téma zaměřené na analýzu hospodaření města v letech 2008–2010 jsem zvolila, abych se seznámila s fungováním a chodem města, a také s hospodařením města s veřejnými prostředky v posledních třech letech.

Práce je rozdělena na dvě základní části, kterými jsou teoretická a praktická část. Teoretická část je zpracována na základě odborné literatury a je přípravou pro vypracování části praktické. Je zaměřena na objasnění důležitých pojmů souvisejících s veřejnou správou a jejími úkoly, a také pojmy souvisejícími s územní samosprávou. Dále je charakterizována obec, její působnost, znaky, kterými je vymezena, druhy obcí, a v neposlední řadě jsou jmenovány a popisovány orgány, kterými je obec tvořena. Zmiňuji také, jak obec hospodaří s vlastním majetkem. Zabývám se obecním rozpočtem, u kterého jmenuji jednotlivé druhy tvorby, rozpočtové zásady, rozpočtový výhled, rozpočtový proces, závěrečný účet, a sankce související s porušením rozpočtové kázně. Důležitou součástí je rozpočtová skladba, podle které jsou řazeny příjmy, výdaje a financování rozpočtu města. Poslední úsek teoretické části je věnován finanční analýze, jejím základním metodám, ukazatelům a také zmínce o monitoringu hospodaření obcí.

Praktická část navazuje na poznatky získané v části teoretické. Úvodní slovo je věnováno bohaté historii města, jeho charakteristice a základním informacím o průmyslu a občanské vybavenosti. Stručně je popsána struktura a orgány Městského úřadu a pozornost je věnována vývoji demografické struktury za poslední čtyři roky. Významnou část práce tvoří analýza aktiv a pasiv. Zkoumám, jak se jednotlivé složky majetku a zdrojů krytí vyvíjely ve sledovaném období, zda klesaly, či rostly, a co bylo příčinou těchto změn. Také je sledován podíl jednotlivých druhů aktiv a pasiv na celkových. Důležitou část práce tvoří analýza vyrovnanosti a plnění rozpočtů, ve které se zabývám analýzou příjmů, výdajů a financování rozpočtu. Zjišťuji, zda město hospodaří ve sledovaných letech se schodkem či přebytkem, zaměřuji se na vývoj jednotlivých složek příjmů a výdajů rozpočtu z hlediska schváleného rozpočtu, upraveného rozpočtu a skutečnosti, a sleduji, jak město jednotlivé rozpočty plní ve srovnání se skutečností. Stručně jsou jmenovány jednotlivé projekty, realizované městem ve sledovaných letech. Nakonec jsou zkoumány vybrané ukazatele likvidity a míry zadluženosti.

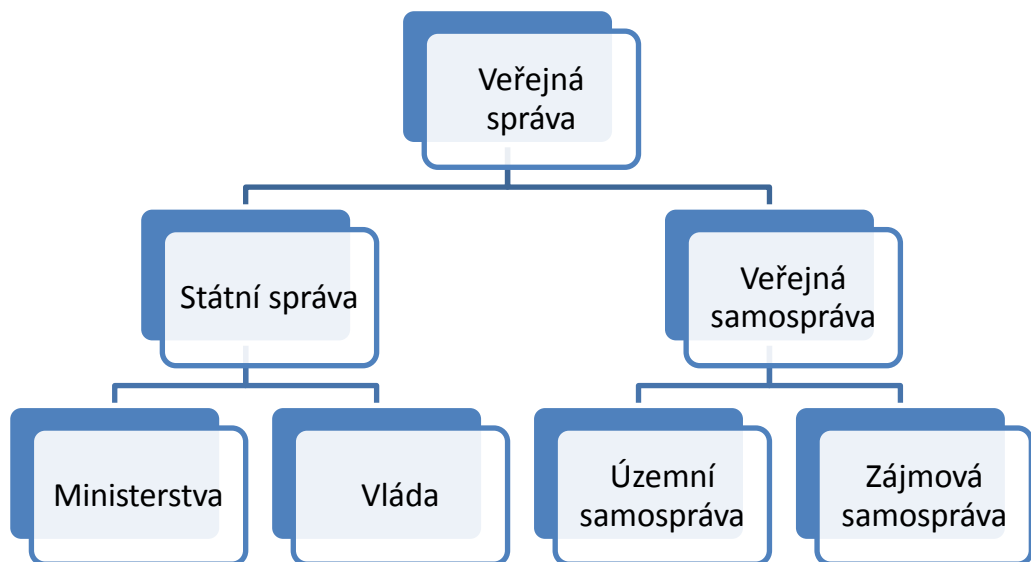
V závěru práce jsou vyslovena doporučení vyplývající z provedené finanční analýzy.

I TEORETICKÁ ČÁST

1 VEŘEJNÁ SPRÁVA

Veřejnou správu lze chápat jako systém složený ze dvou základních subsystémů, státní správy a veřejné samosprávy, které společně vykonávají veřejnou moc a činnost služby pro obyvatelstvo, službu veřejnosti. Veřejná správa se zabývá souborem činností, které jsou vykonávány se záměrem dosažení určitého cíle ve veřejném zájmu, na relativně trvale organizovaných celcích.

Státní správa je vykonávána státem prostřednictvím jeho správních orgánů i jinými subjekty, má dominantní postavení. Veřejná samospráva spravuje na základě zákonného rámce samostatně určitý okruh záležitostí, jež jí stát přenechal. [1], [2]

Obr. 1. Struktura veřejné správy v ČR

1.1 Úkoly veřejné správy

Hlavní úkolem veřejné správy je realizace politiky státu, která je zakotvena v zákonech a dalších předpisech.

Těmito úkoly jsou například:

- plnění rozhodnutí volených orgánů,
- správa věcí veřejných,
- zajištění ochrany práv občanů,

- zajištění různých druhů veřejných služeb,
- plnění funkce zřizovatele různých veřejnoprávních neziskových organizací,
- vykonávání správního dozoru, který je formou ochrany veřejného zájmu. [2]

1.2 Územní samospráva

Základní principy a struktura územní samosprávy je stanovena Ústavou ČR a příslušnými zákony, např. zákonem č. 128/2000 Sb., o obcích, zákonem č. 129/2000 Sb., o krajích, zákonem č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze. Územní samospráva je forma veřejné vlády, s právem spravovat určité území menší než stát. Dále je reprezentantem společenství občanů se společnými zájmy, kteří sídlí na stejném místě nebo ve stejném regionu. Zabezpečuje některé veřejné služby, umožňuje občanům přístup k informacím a částečně také umožňuje aktivní účast občanů na řízení a kontrole.

Územní samosprávu v ČR tvoří dva stupně:

- obce - základní územní samosprávné celky,
- kraje - vyšší územní samosprávné celky. [2], [3], [4]

2 OBEC

Obec je jedním ze základních článků územní samosprávy a tvoří územní celek, který je vymezen hranicí území obce. Je veřejnoprávní korporací, právnickou osobou. Hospodaří s majetkem, který je svěřen do jejího vlastnictví státem. V právních vztazích vystupuje svým jménem a nese odpovědnost vyplývající z těchto vztahů. Každoročně sestavuje rozpočet, podle kterého následně hospodaří a rozhoduje o použití finančních zdrojů. Plní dvě hlavní funkce, samostatnou působnost (jejíž výkon je kontrolován Ministerstvem vnitra), a přenesenou působnost (jejíž výkon je kontrolován krajským úřadem). [3], [5], [6]

2.1 Znaky obce

Z právního hlediska je obec vymezena třemi základními znaky:

- územní základ,
- občané ČR s trvalým pobytem,
- samospráva veřejných záležitostí v hranicích obce, tzn. působnost. [3]

2.2 Druhy obcí

Můžeme rozlišovat následující druhy obcí:

- obce, které nejsou městy,
- města, která získala statut města v minulosti, nebo na základě zákona o obcích města s počtem obyvatel převyšujícím 3000,
- obce s pověřenými obecními úřady a obce s rozšířenou působností,
- statutární města a hlavní město Praha. [2]

2.3 Působnost obce

Obec plní dvě základní funkce stanovené zákonem, jsou jimi samostatná a přenesená působnost.

Samostatná působnost

Souvisí se správou záležitostí, které jsou v zájmu obce a občanů. Jedná se zejména o záležitosti, které náleží do působnosti a pravomoci voleného zastupitelstva obce a obecní rady. Při výkonu samostatné působnosti se obec řídí platnými zákony a právními předpisy

vydanými na základě zákona. Obec zajišťuje všestranný sociálně ekonomický rozvoj svého území a pečuje o potřeby svých občanů. Stará se o uspokojování potřeby bydlení, ochrany a rozvoje zdraví, dopravy a spojů, potřeby informací, výchovy a vzdělávání, celkového kulturního rozvoje a také chrání veřejný zájem. Poskytuje veřejné služby, k tomuto účelu může zřizovat příspěvkové organizace. Je oprávněna hospodařit s majetkem, zakládat obecní podniky a vkládat svůj majetek do společných podniků. Může se stát členem sdružení obcí, či dobrovolných svazků obcí. Patří sem také oprávnění zřizovat obecní policii nebo udělovat v zákonem stanovených případech pokuty právnickým a podnikajícím fyzickým osobám. [1], [3], [5]

Přenesená působnost

Jedná se o výkon státní správy, který je realizován výkonnými orgány obce. Například zajištění evidence občanů, vedení matriky, nařízení vydaná obcí, či uzavření veřejnoprávní smlouvy, na základě které obec vykonává některé činnosti pro jinou obec. Přenesená působnost je podřízena kontrole, a to buď orgánům státní správy, nebo krajskému úřadu. Obce na výkon přenesené působnosti obdrží příspěvek ze státního rozpočtu. [1], [2], [3]

2.4 Orgány obce

Orgány obce tvoří zastupitelstvo obce, rada obce, starosta, místostarosta, obecní úřad, výbory, komise, a obecní policie a další. Působnost zákonem vymezená určitému orgánu nemůže být přenesena na jiný. [5]

Zastupitelstvo obce

Je voleným orgánem obce, ve městě plní jeho funkci zastupitelstvo města. Počet členů zastupitelstva závisí na počtu obyvatel a rozloze daného území. V rámci samostatné působnosti rozhoduje a schvaluje např. program rozvoje obce, rozpočty a závěrečné účty, rozpočtová opatření, přijetí úvěru, poskytnutí půjčky, výši osobních a věcných nákladů obecního úřadu, vznik a zánik svých neziskových či příspěvkových organizací, obecně závazné vyhlášky, zřízení obecní policie, členství ve sdruženích nebo spolcích a udělení čestného občanství. Členové zastupitelstva volí ze svých řad členy Rady obce (města). Územně plánovací dokumentace je schvalována v přenesené působnosti. Jednání zastupitelstva jsou ze zákona veřejná a konají se minimálně jedenkrát za tři měsíce, dle potřeby případně i častěji. [2], [3], [6]

Rada obce

Rada obce je tvořena starostou, místostarosty a dalšími radními, kteří jsou voleni zastupitelstvem obce. Podle zákona o obcích je rada obce výkonným orgánem v oblasti samostatné působnosti a ze své činnosti odpovídá obecnímu zastupitelstvu. V přenesené působnosti přísluší radě obce rozhodovat, jen když tak stanoví zákon. V obcích, kde není rada zřízena z důvodu malého počtu zastupitelů, plní její funkci starosta. Jednání rady jsou neveřejná. V čele rady stojí starosta a jeho zástupci neboli místostarostové, a další členové rady zvolení ze zastupitelů. Rada obce připravuje materiály pro jednání zastupitelstva, zabezpečuje plnění jeho usnesení, zabezpečuje hospodaření a provádí rozpočtová opatření, schvaluje uzavírání smluv, plní funkci zřizovatele nebo zakladatele vůči existujícím organizačním složkám a dalším organizacím obcí, ukládá pokuty, zřizuje výkonné orgány obecního úřadu. [1], [3], [5], [6]

Starosta obce

Starosta je představitelem obce a zastupuje obec navenek, uzavírá a ukončuje pracovní poměr se zaměstnanci obce, svolává a řídí zasedání zastupitelstva a rady obce, odpovídá za objednání a provedení auditu hospodaření za předchozí rok, jmenuje a odvolává tajemníka, odpovídá za informování veřejnosti o činnosti obce a plní další úkoly stanovené zákonem o obcích, dalšími zákony a předpisy. V případě jeho nepřítomnosti je zastoupen místostarostou. Za výkon své funkce odpovídá zastupitelstvu. [2], [3], [5]

Obecní úřad a tajemník

Obecní úřad je tvořen starostou, místostarosty, tajemníkem a zaměstnanci zařazenými do obecního úřadu. V čele obecního úřadu je starosta. Pro jednotlivé úseky činnosti obecního úřadu může rada obce zřídit odbory (výkonné orgány), a oddělení, v nichž jsou začleněni zaměstnanci obce. Obecní úřad vykonává administrativně organizační činnosti. Plní úkoly zadané zastupitelstvem a radou obce a pomáhá výborům a komisím v jejich činnosti. Funkci obecního úřadu ve městech plní městský úřad.

V obcích s rozšířenou působností, a obcích s pověřeným úřadem, se zřizuje funkce tajemníka obecního úřadu. Tajemník je odpovědný za výkon přenesené i samostatné působnosti, zejména plní úkoly, které mu uloží zastupitelstvo obce, rada obce nebo starosta, stanoví platy všem zaměstnancům obce zařazeným do obecního úřadu. Dále vydává spisový řád, skartační plán a pracovní řád obecního úřadu a další vnitřní směrnice

v případě, že nejsou vydány radou obce. Tajemník se zúčastňuje zasedání zastupitelstva obce a schůzí rady, kde působí jako poradce. [3], [5], [6]

Kontrolní a poradní orgány obce

Zastupitelstvo obce může zřídit iniciativní a kontrolní orgány zvané výbory. Stanoviska a návrhy výborů jsou předkládány zastupitelstvu. Zastupitelstvo obce vždy zřizuje finanční a kontrolní výbor. Tyto výbory mají ze zákona povinnost provádět kontrolu hospodaření s majetkem, včetně hospodaření s finančními prostředky, a kontrolu plnění usnesení zastupitelstva a rady obce, včetně dodržování právních předpisů. Oba výbory vykonávají další činnosti, kterými byly pověřeny zastupitelstvem obce.

Rada obce může zřídit iniciativní a poradní orgány zvané komise. Stanoviska a náměty předkládají komise radě obce. V přenesené působnosti jsou výkonnými orgány na svěřeném úseku, odpovědnými starostovi obce. [3], [5], [6]

Organizace zřizované obcemi

Při zajišťování veřejných statků mohou obce zřizovat různé typy organizací:

- organizační složky,
- příspěvkové organizace,
- obecně prospěšné společnosti. [3]

2.5 Hospodaření s obecním majetkem

Hospodaření s majetkem obce je součástí její samostatné působnosti. Obec hospodaří podle rozpočtu schváleného zastupitelstvem. Majetek musí být využíván v souladu s obecními zájmy a úkoly, které vyplývají ze zákonem vymezené působnosti. Musí být využíván účelně, hospodárně a obec musí zajistit péči o majetek, jeho zachování a rozvoj. Majetek je veden v evidenci. Nakládání s majetkem obce, jako je prodej, směna nebo darování nemovitého majetku, pronájem nebo poskytnutí majetku jako výpůjčky, je obec povinna zveřejnit na úřední desce po dobu nejméně 15 dnů před rozhodnutím v příslušném orgánu. Obec je povinna požádat o přezkoumání hospodaření obce za uplynulý kalendářní rok příslušný krajský úřad, nebo zadat přezkoumání auditorovi nebo auditorské společnosti. Sestavení rozpočtu a závěrečného účtu obce společně s hospodařením s prostředky tohoto rozpočtu se řídí zvláštním zákonem. [5], [6]

3 ROZPOČET OBCE

Rozpočet je základním článkem finančního hospodaření obce. Účetní bilancí, která bilancuje příjmy, výdaje a ostatní peněžní operace, včetně tvorby a použití peněžních fondů. Je to decentralizovaný peněžní fond, ve kterém funguje princip nenávratnosti, neekvivalentnosti a nedobrovolnosti. Je také rozpočtovým plánem, podle kterého obce v období kalendářního roku hospodaří. Rozpočet je nástrojem realizace obecní a regionální politiky a zároveň nástrojem řízení, včetně řízení financování potřeb místního veřejného sektoru. O schválení a využití rozpočtu obce rozhoduje zastupitelstvo obce. [2], [3], [7]

3.1 Druhy rozpočtů

V hospodaření obce můžeme rozlišit 3 druhy tvorby rozpočtů:

- *vyrovnaný rozpočet* je takový, ve kterém se běžné příjmy rovnají běžným výdajům, taková situace je žádoucí (každý rozpočet ve finálním zpracování musí být vyrovnaný),
- *přebytkový rozpočet* vzniká v případě, že běžné příjmy jsou větší než běžné výdaje, přebytek rozpočtu se následně převádí do rezerv,
- *schodkový rozpočet* vzniká v případě, že běžné příjmy jsou menší než běžné výdaje, schodek rozpočtu je poté nutné pokrýt finančními prostředky z minulých let nebo z návratných zdrojů splatných z rozpočtu v následujících letech. [3], [7]

3.2 Rozpočtové zásady

V průběhu rozpočtového období je nutné dodržovat jisté zásady, týkající se rozpočtu obce:

- každoroční sestavování a schvalování rozpočtu,
- reálnost a pravdivost rozpočtu, z důvodu snahy o splnění rozpočtu jako finančního plánu,
- úplnost a jednotnost rozpočtu, zajištěné využitím závazné rozpočtové skladby,
- dlouhodobá vyrovnanost rozpočtu, která je základem úspěšného hospodaření,
- efektivnost a hospodárnost, důležitá při využívání rozpočtových prostředků,
- publicita rozpočtu, která znamená důkladnou informovanost občanů o hospodaření obce. [3], [4]

3.3 Rozpočtový výhled

Rozpočtový výhled je nástrojem, který pomáhá a slouží obci při střednědobém finančním plánování rozvoje obecního hospodářství, plánování potřeb a zdrojů financování. Je sestavován na základě předpokládaných příjmů, plánovaných výdajů, uzavřených smluvních vztahů a přijatých závazků zpravidla na 2 až 5 let následujících po roce, na který je sestaven aktuální roční rozpočet. [2], [7]

3.4 Rozpočtový proces

Rozpočtový proces zahrnuje období delší než je období rozpočtové, tzn. delší než kalendářní rok. Zahrnuje činnost orgánů, jak volených, tak výkonných, spojenou s vypracováním návrhu rozpočtu, jeho projednáním, schválením a realizací, schvalování úprav a změn (změny rozpočtu se provádějí rozpočtovými opatřeními), průběžnou a následnou kontrolu, sestavení a schválení závěrečné bilance hospodaření. [3], [4]

3.5 Závěrečný účet

Po skončení kalendářního roku jsou údaje o ročním hospodaření obce souhrnně zpracovány do závěrečného účtu. V této bilanci jsou obsaženy údaje o plnění rozpočtu příjmů a výdajů členěných podle rozpočtové skladby, dále pak údaje o hospodaření s majetkem, také o dalších finančních operacích, včetně tvorby a použití fondů. Závěrečný účet zahrnuje vyúčtování finančních vztahů ke státnímu rozpočtu, rozpočtu kraje, Národnímu fondu, rozpočtu regionální rady regionu soudržnosti, apod. Nedílnou součástí je zpráva o výsledku přezkoumání hospodaření. [6], [7], [8]

3.6 Porušení rozpočtové kázně

Porušením rozpočtové kázně se podle zákona o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů rozumí každé neoprávněné použití nebo zadržetí peněžních prostředků poskytnutých z rozpočtu. Subjekt, který porušil rozpočtovou kázeň, odvede částku odpovídající neoprávněně použitým nebo zadržetým prostředkům do rozpočtu, z něhož byly prostředky poskytnuty. Porušiteli kázně při prodlení odvodu vzniká povinnost uhradit také penále ve výši 1 promile z částky odvodu za každý den prodlení, nejvýše však do výše tohoto odvodu. [6], [7]

4 ROZPOČTOVÁ SKLADBA

Rozpočtová skladba je podrobným a jednotným tříděním příjmů a výdajů v rozpočtech obcí. Umožňuje zabezpečit jednotnost a přehlednost, analyzovat příjmy a výdaje, sumarizovat příjmy a výdaje, a také zajistit potřebné informace k realizaci rozpočtové politiky. [3, s. 206]

Příjmy a výdaje obecních rozpočtů jsou tříženy dle rozpočtové skladby z hlediska:

- *odpovědnostního*, které je pro obce nepovinné a jedná se o odraz institucionálního pojetí rozpočtu,
- *druhového třídění*, které je základním systémem třídění v rozpočtové skladbě, rozlišuje příjmy, výdaje a financování,
- *odvětvového*, týká se sledování účelu, k jakému jsou finanční prostředky využity,
- *konsolidačního* (tzv. záznamové jednotky), podle kterého se třídí příjmy a výdaje vynakládané uvnitř soustavy veřejných rozpočtů a ostatních veřejných peněžních fondů. [2], [9]

4.1 Příjmy dle rozpočtové skladby

Příjmy rozpočtu představují nenávratná inkasa finančních prostředků z ČR i ze zahraničí. Nezahrnují však vypůjčené prostředky, jako návratné výpomoci, půjčky, úvěry, příjmy z emise vlastních cenných papírů, přijaté splátky dříve poskytnutých půjček za účelem řízení likvidity, apod. [2, s. 214]

Podle druhového třídění dělíme příjmy do čtyř tříd:

- Třída 1. *Daňové příjmy*,
- Třída 2. *Nedaňové příjmy*,
- Třída 3. *Kapitálové příjmy*,
- Třída 4. *Přijaté dotace*. [4]

Daňové příjmy

Daňové příjmy jsou typickým nenávratným příjmem. Na příjmové straně obecního rozpočtu jsou jedním z nejdůležitějších zdrojů. V průměru tvoří mnohdy více než 50 % celkových příjmů obce. Jsou tvořeny především daněmi, místními a správními poplatky.

Řadíme mezi ně:

- daně z příjmů, zisku a kapitálových výnosů,
- daně ze zboží a služeb v tuzemsku,
- daně a poplatky z vybraných činností a služeb,
- daně a cla za zboží a služby ze zahraničí,
- majetkové daně,
- povinné pojistné, pojistné na sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti, pojistné na veřejné zdravotní pojištění,
- ostatní daňové příjmy. [2], [8], [9]

Nedaňové příjmy

Nedaňové příjmy tvoří nezanedbatelný příjem plynoucí z vlastních aktivit a činností obce.

Jsou tvořeny:

- příjmy z vlastní činnosti a odvody přebytků organizací s přímým vztahem,
- přijatými sankčními platbami a vratkami transferů,
- příjmy z prodeje nekapitálového majetku a ostatními nedaňovými příjmy,
- přijatými splátkami půjčených prostředků. [8], [9]

Kapitálové příjmy

Kapitálové příjmy může obec získat nepravdělnými činnostmi, které realizuje. Neopakují se každoročně, jsou spíše jednorázové a mají nedaňový charakter.

Jsou tvořeny:

- příjmy z prodeje dlouhodobého majetku a ostatními kapitálovými příjmy,
- příjmy z prodeje dlouhodobého finančního majetku. [2], [9]

Přijaté dotace

Dotace představují druhý největší zdroj příjmů obecního rozpočtu. Jsou poskytnutými finančními prostředky z veřejných rozpočtů na investiční, nebo neinvestiční účely a financování provozních potřeb. Dotace jsou nenávratnými finančními výpomocemi.

Jsou tvořeny:

- neinvestičními přijatými dotacemi,
- investičními přijatými transfery. [2], [8], [9]

4.2 Výdaje dle rozpočtové skladby

Výdaje rozpočtu jsou nenávratnými platbami a poskytovanými návratnými půjčkami za účelem realizace rozpočtové politiky. [2, s. 214]

Podle druhového třídění dělíme výdaje do dvou tříd:

- Třída 5. *Běžné výdaje*,
- Třída 6. *Kapitálové výdaje*. [4]

Běžné výdaje

Běžné výdaje jsou pravidelnými výdaji obce realizovanými během rozpočtového období. Řadíme mezi ně:

- výdaje na platy, ostatní platby za provedenou práci a pojistné,
- neinvestiční nákupy a související výdaje,
- neinvestiční transfery podnikatelským subjektům a neziskovým organizacím, neinvestiční transfery soukromoprávním subjektům,
- neinvestiční transfery veřejnoprávním subjektům a mezi peněžními fondy téhož subjektu,
- neinvestiční transfery obyvatelstvu,
- neinvestiční transfery do zahraničí,
- neinvestiční půjčené prostředky,
- neinvestiční převody Národnímu fondu,
- ostatní neinvestiční výdaje. [9]

Kapitálové výdaje

Prostřednictvím kapitálových výdajů se financují dlouhodobé investice obce, na období obvykle delší než rozpočtové.

Kapitálovými výdaji jsou:

- investiční nákupy a související výdaje,
- nákupy akcií a majetkových podílů,
- investiční transfery,
- investiční půjčené prostředky,
- investiční převody Národnímu fondu,
- ostatní kapitálové výdaje. [9]

4.3 Financování

V případě financování investičních výdajů nebo překlenutí přechodných nesouladů mezi příjmy a výdaji rozpočtu nastávají situace, kdy se obec neobejde bez využití cizího zdroje. Financování členíme na financování z tuzemska a financování ze zahraničí. V obou případech může být krátkodobé či dlouhodobé. Jedná se o přijetí finančních prostředků, které mají návratný charakter související s likviditou v návaznosti na závazné třídění inkas a plateb dle rozpočtové skladby. Jeho smyslem je zajištění finančních zdrojů, jinými slovy financování schodku hospodaření nebo využití přebytku hospodaření (včetně jeho zhodnocení investováním). Za financování jsou považovány i výdaje za poskytované půjčky, výdaje za nákup akcií a dluhopisů, apod., prováděné za účelem zhodnocení dočasně volných peněžních prostředků, získáním úroků a dividend, a vazba na stavy finančních prostředků na bankovních účtech, využitých jako nástroj k řízení schopnosti dostát svým závazkům. Další složkou financování jsou opravné položky k peněžním operacím, které nemají charakter příjmů, ani výdajů, ale jsou typu „operace z peněžních účtů organizace.“

Podle druhového třídění je financování pouze jednou třídou:

- Třída 8. *Financování*. [1], [2], [8], [9]

5 FINANČNÍ ANALÝZA

Finanční analýza je systematický rozbor dat konkrétní organizace, získaných z interních nebo externích zdrojů, za účelem zhodnocení hospodaření, případně sestavení finančního plánu, a také kontroly hospodaření. Zahrnuje hodnocení hospodaření z pohledu minulosti, současnosti a v rámci možností také předpovídání budoucího vývoje finančních podmínek. Finanční analýza může být dvojího typu, interní a externí, na základě dostupnosti potřebných dat a dalších informačních zdrojů. V *interní analýze*, kterou provádí organizace sama pro své potřeby, či s využitím služeb auditora, je možné zohlednit podrobnější informace získané z interních, veřejnosti nepřístupných zdrojů. Interní informace se bezprostředně dotýkají konkrétní firmy či obce. Nejčastěji používané a zároveň přístupné interní informace jsou obsaženy v účetních výkazech. Mezi tyto výkazy patří účetní závěrka, která obsahuje rozvahu, výkaz zisku a ztráty, přehled o peněžních tocích a přílohu. V případě obcí jsou to také rozpočty, z nichž je možné čerpat velké množství údajů vhodných pro finanční analýzu. U *externí analýzy* je kromě zveřejněných účetních výkazů možné navíc využít další důležitá data získaná z vnějšího prostředí organizace. Může se jednat o informace ze statistik, tisková prohlášení, důležité je postavení organizace na trhu, články v tisku, konkurence, opatření vlády, kvalita managementu atd. Finanční analýza je často využívána managementem firem, investory, věřiteli, státními organizacemi, bankami, auditory, obcemi, a dalšími organizacemi. Je účinným nástrojem k získání podkladů pro finanční rozhodování a finanční řízení podniku či obce. [10], [11]

Finanční analýza ve veřejném sektoru je užitečným nástrojem pro zkvalitnění finančního rozhodování územní samosprávy. Má jistá specifika, zaměřuje se na vyhodnocení silných a slabých stránek finančního hospodaření obce. Neslouží pouze k rozhodování, jaká opatření by bylo vhodné přijmout pro zlepšení budoucí hospodářské situace obce, ale také je důležitým nástrojem kontroly hospodaření. [1]

5.1 Základní metody finanční analýzy

Mezi základní metody finanční analýzy řadíme analýzu:

- stavových (absolutních) ukazatelů (horizontální a vertikální analýza),
- tokových a rozdílových ukazatelů (cash flow, čistý pracovní kapitál),
- poměrových ukazatelů (rentabilita, aktivita, likvidita, zadluženost),
- soustav ukazatelů (Du Pontův rozklad, atd.). [12, s. 23]

5.2 Ukazatele finanční analýzy

Absolutní ukazatele

Vycházejí přímo z údajů uvedených v účetních výkazech. Při výpočtu porovnáváme data za daný účetní rok s rokem minulým. Sledujeme změny absolutní i procentní.

Absolutní ukazatele tvoří:

- *horizontální analýza*, zde stanovíme rozdíl mezi údaji za dva zpravidla po sobě jdoucími roky, obvykle odečítáme od údaje za běžný rok, údaj za rok předchozí,
- *vertikální analýza*, ve které vypočteme podíl údaje z účetního výkazu za rok běžný a za rok minulý. [12], [13]

Poměrové ukazatele

Patří mezi základní a nejpoužívanější nástroje finanční analýzy. Charakterizují vzájemný vztah dvou položek z účetních výkazů pomocí jejich podílu. Mezi těmito položkami musí existovat vzájemná souvislost. Mezi poměrové ukazatele patří:

- *ukazatele rentability* (ziskovosti), které obvykle mají v čitateli položku odpovídající výsledku hospodaření a ve jmenovateli druh kapitálu, či tržby, řadíme sem ukazatel rentability celkového vloženého kapitálu a vlastního kapitálu, rentability tržeb a rentability nákladů,
- *ukazatele likvidity*, obecně lze říci, že mají tvar toho, čím je možno platit k tomu, co je nutno platit, jsou jimi okamžitá, pohotová a běžná likvidita,
- *ukazatele aktivity*, které měří schopnost využívat investované finanční prostředky, vyjadřují počet obrátek jednotlivých složek zdrojů nebo aktiv a dobu obratu, tvoří je obratovost zásob, pohledávek a závazků, doba obratu zásob, pohledávek a závazků,
- *ukazatele zadluženosti*, kterými porovnáváme rozvahové položky, ke zjištění v jakém rozsahu jsou aktiva financována cizími zdroji, zde zařadit ukazatel věřitelského rizika a ukazatel úrokového krytí. [10], [12]

Rozdílové ukazatele

Počítají se jako rozdíl mezi určitou položkou aktiv a určitou položkou pasiv. Do této skupiny spadá:

- *čistý pracovní kapitál*, který vypočteme jako rozdíl mezi oběžnými aktivy a krátkodobými závazky, respektive dluhy, neboť k samotným krátkodobým závazkům musíme přidat i běžné bankovní úvěry a krátkodobé finanční výpomoci,
- *čisté pohotové prostředky*, těmi se rozumí rozdíl mezi pohotovými peněžními prostředky a okamžitě splatnými závazky,
- *čisté peněžně-pohledávkové finanční fondy*, jsou kompromisem mezi oběma výše uvedenými ukazateli, vedle pohotových prostředků a jejich ekvivalentů zahrnuje do oběžných aktiv ještě krátkodobé pohledávky. [10], [13]

5.3 Monitoring hospodaření obcí

Na základě usnesení vlády ČR, ze dne 29. září 2010 č. 695, již obce nesledují ukazatel dluhové služby, jak tomu bylo v předešlých letech, nýbrž je Ministerstvem financí prováděn každoročně monitoring hospodaření obcí pomocí šestnácti informativních a dvou monitorujících ukazatelů. Výpočet je proveden ve všech obcích a jimi zřízených příspěvkových organizacích a jsou vyhodnoceny výsledky výpočtu, přičemž se vychází vždy z údajů k 31. 12. příslušného roku. Po vyhodnocení všech podkladů Ministerstvo financí osloví dopisem obce, jejichž ukazatel celkové likvidity je v intervalu $<0; 1>$ a zároveň podíl jejich cizích zdrojů a přijatých návratných finančních výpomocí k celkovým aktivům je vyšší než 25 % včetně, a požádá o zdůvodnění a o stanovisko zastupitelstva obce. Cílem monitoringu je vést obce k větší obezřetnosti při hospodaření se svěřenými veřejnými prostředky. [14]

II PRAKTICKÁ ČÁST

6 MĚSTO NOVÉ MĚSTO NAD METUJÍ

6.1 Historie města

Nové Město nad Metují se pyšní více než 500 let dlouhou a bohatou historií. Podle historických pramenů bylo založeno 10. srpna 1501 Janem Černčickým z Kácova, který město vlastnil v letech 1501–1527. Hospodářské středisko nevelkého panství bylo jen drobným poddanským městečkem. Vznik města a původní výstavba patří do období pozdní gotiky. Dne 21. června 1526 město podlehlo plamenům. Požár zničil vše, co nebylo z kamene, a tak se z gotiky zachovaly hradby, bašty, části sklepů a části zdí skryté v renesančním hávu. Jan Černčický prodal panství v roce 1527 Pernštejnům, kteří pokračovali s obnovou města a vtiskli městu jeho renesanční podobu. Za jejich správy zmizel veškerý stavební chaos a náměstí se stalo nádvořím pro zámek, ve který Pernštejnové přestavěli Černčického hrad. Pány města byli až do roku 1548. Mezi další vlastníky města patřili Páni ze Stubenberku v letech 1548–1621, Královská komora za Ferdinanda II. 1621–1623. Albrecht z Valdštejna byl jedním z nejzdatnějších vojevůdců třicetileté války a byl bohužel v letech 1623 až 1624 pánem Nového Města nad Metují. Do jeho historie se zapsal jako nelítostný pán, jedním z prvních jeho drastických činů bylo, že městu odňal právo vaření piva, myslivosti a krčmy. Trčkové z Lípy 1624–1634, Hrabata z Leslie v letech 1634–1802, mezi nimi Walter z Leslie, který podnikl rozsáhlou barokní přestavbu, na které pracovali italsí mistři a zůstala zachována i po úpravách roku 1909–1912. Knížata z Dietrichsteinu 1802–1858, Dědici Leslieů, Dietrichsteinů a Lichtensteinů 1858–1908, Bartoňové z Dobenína 1908–1948, a mezi lety 1948–1992 byl majetek zestátněn. Poté v restituci v roce 1992 navrácen původním majitelům, konkrétně panu Josefu Bartoni-Dobenínu, který zámek a s ním i polesí spravuje dodnes. [15]

6.2 Základní charakteristika města

Nové Město nad Metují se rozkládá v severovýchodních Čechách na geografickém rozmezí úrodné nížinné části královéhradeckého kraje a Orlického podhůří. Městem protéká řeka Metuje, která společně se skalnatým ostrohem historického centra představuje typickou dominantu města. Skládá se ze čtyř katastrálních území: Nové Město nad Metují, Krčín, Vrchoviny, Spy. Je přirozeným spádovým střediskem Novoměstského regionu, centrem vzdělávání, zaměstnanosti, průmyslu, obchodu a služeb pro okolní obce a administrativním sídlem správního obvodu obce s rozšířenou působností a sídlem

Dobrovolného svazku obcí Region Novoměstsko. Zahraničními partnerskými městy Nového Města nad Metují jsou Duszniky Zdrój, Hilden, Warrington. Historické centrum města je vyhlášeno městskou památkovou rezervací, vévodí mu Husovo náměstí, Kostel Nejsvětější Trojice a přiléhající zámek. [15]

Obr. 2. Husovo náměstí v Novém Městě nad Metují

Průmysl

Nové Město nad Metují je městem s průmyslovou tradicí ve strojírenství, polygrafii, textilnictví, potravinářství a částečně chemickém průmyslu, zpracování potravinářských produktů, výrobě textilu a strojírenské techniky. Tradičními obory jsou hodinářská výroba, výroba kosmetiky a barev, tiskařská výroba. Město vykazuje dlouhodobě nízkou míru nezaměstnanosti pod průměrem ČR. Mezi největší zaměstnavatele ve městě patří firmy Ammann Czech Republic a.s., VERNER POTRAVINY s.r.o., NOVÝ ELTON a.s., Detecha, chemické výrobní družstvo, NUTRICIA DEVA a.s., ORLOBUS a.s., NYKLÍČEK a spol. s r.o., Bauch, Navrátil s.r.o., Slévárna, spol. s r.o., LOSENICKÝ Tiskárna, RODOMAX spol. s r. o., SAB - Trafo, s.r.o., ELTON Hodinářská, a.s. [15]

Občanská vybavenost

Oblast školství, zdravotnictví, sociálních služeb, kultury, sportu, maloobchodu a služeb je v Novém Městě nad Metují dobře zabezpečena. Ve městě fungují 3 mateřské školy, 3 základní školy, 2 základní školy speciální, 1 denní stacionář pro děti s mentálním postižením a kombinovanými vadami. Středoškolské vzdělání ve městě zajišťují 3 střední školy. Ve městě dále působí ZUŠ Bedřicha Smetany, DDM Stonožka. Najdeme zde také pobočky 3 komerčních bank a 2 supermarketů. Občanům je zajištěna lékařská péče ve standardním rozsahu a kvalitě prostřednictvím ordinací praktických a odborných lékařů.

Sociální služby poskytují Sdružení zdravotně postižených NONA (denní ambulantní služba pro děti a mládež i dospělé s kombinovanými vadami), Městské středisko sociálních služeb OÁZA (bezbariérový domov pro seniory) a Klub Mandl (nízko-prahové zařízení pro mládež). V oblasti kultury je k dispozici muzeum, které provozuje galerii, dále informační centrum, knihovna, městský klub, kino. Organizace řízené městem podrobněji v P I. Ve městě funguje také velké množství sportovních spolků a institucí, dalších spolků a svazů a 4 církve. Každoročně se zde koná řada kulturních akcí, jako Festival filmové a televizní komedie “Novoměstský hrnec smíchu“, Smetanovské dny, Brány města dokořán, Dny otevřených dveří památek, Vánoce s květinou, Trhy uměleckých řemesel, Akademické týdny a jiné. [15]

6.3 Struktura města

Zastupitelstvo v Novém Městě nad Metují má celkem 21 členů. Schází se pravidelně každé jeden až dva měsíce v roce. **Rada města** je tvořena ze 7 členů zastupitelstva města. Působí v ní starosta, místostarostka a další radní. **Starostou města** je v současné době pan Petr Hable. **Místostarostkou** je paní Mgr. Bronislava Malijovská, která zastupuje starostu v jeho nepřítomnosti, a to v plném rozsahu práv, povinností a odpovědnosti, s výjimkou činností, při nichž je starosta nezastupitelný. V minulém volebním období zastávala funkci starostky města. **Tajemníkem** města je pan Bc. Petr Tyč, který zajišťuje výkon přenesené působnosti, zejména plní úkoly, které mu uloží zastupitelstvo města, rada města nebo starosta. Je nadřízený všem pracovníkům Městského úřadu. **Městský úřad** se nachází přibližně 200 m od Husova náměstí. Je tvořen starostou, místostarostkou, tajemníkem a zaměstnanci zařazenými do městského úřadu. Úřední hodiny má pondělí a středa v 8–12 a 13–17 hodin. Dělí se do **16 odborů**, které mají na starost vymezený okruh činností. Těmito odbory jsou: Úsek starosty, Odbor správy úřadu, Odbor sociálních věcí, Odbor finanční, Odbor dopravy a silničního hospodářství, Odbor rozvoje města, Odbor životního prostředí, Odbor správy městských lesů, Technické služby, Odbor výstavby a regionálního rozvoje, Městská policie, Útvar interního auditu a další. [15]

Městský úřad zřizuje **5 výborů**, které jsou iniciativními a kontrolními orgány obce: Výbor finanční, Výbor kontrolní, Osadní výbor Krčín, Osadní výbor Spy, Osadní výbor Vrchoviny. A dále zřizuje **17 komisí**, které plní funkci iniciativních a poradních orgánů, mezi něž patří: Bezpečnostní rada města, Komise kulturní a další. [15]

6.4 Demografická struktura města

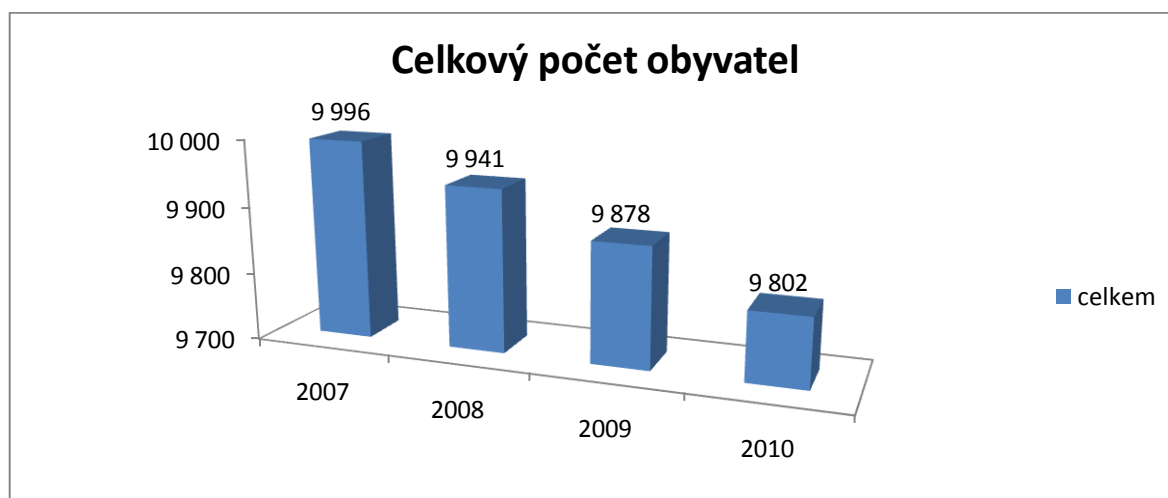
Pro větší vypovídací schopnost tabulky i grafů bylo zvoleno použití údajů o vývoji obyvatelstva za poslední čtyři po sobě jdoucí roky. Tyto údaje o stavu obyvatel byly čerpány z [16].

Tab. 1. Demografická struktura Nového Města n. Met. v letech 2007–2010

Rok	Muži	Ženy	0 – 14 let	15 – 64 let	65 +	Celkem
2007	4 852	5 144	1 401	6 980	1 615	9 996
2008	4 821	5 120	1 366	6 877	1 698	9 941
2009	4 760	5 118	1 358	6 779	1 741	9 878
2010	4 752	5 050	1 394	6 618	1 790	9 802

Zdroj: vlastní

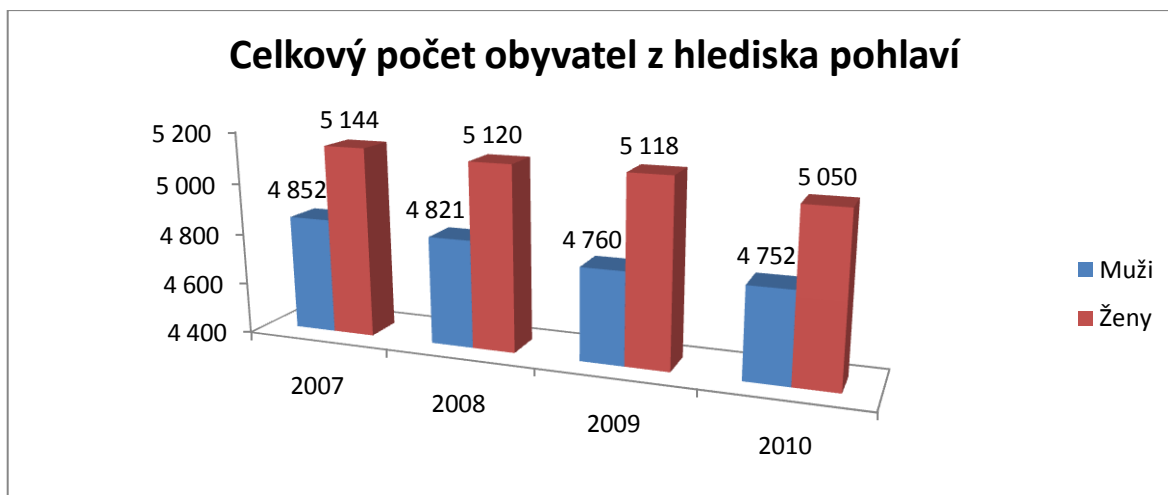
Graf 1. Celkový počet obyvatel v letech 2008–2010

Zdroj: vlastní

Podle údajů názorně zobrazených v grafu je možné vidět, že celkový počet obyvatel v Novém Městě nad Metují v letech 2007–2010 má klesající tendenci. Snížení bylo způsobem dvěma faktory. Jednak vysokou úmrtností v posledních čtyřech letech a dále vystěhováním obyvatel do jiných měst a obcí. Celkový rozdíl v počtu obyvatel mezi rokem 2007 a 2010 se blíží k dvěma stům. Zda tento klesající trend bude dále pokračovat, závisí do jisté míry na snaze a úspěšnosti zástupců města přilákat nové obyvatele.

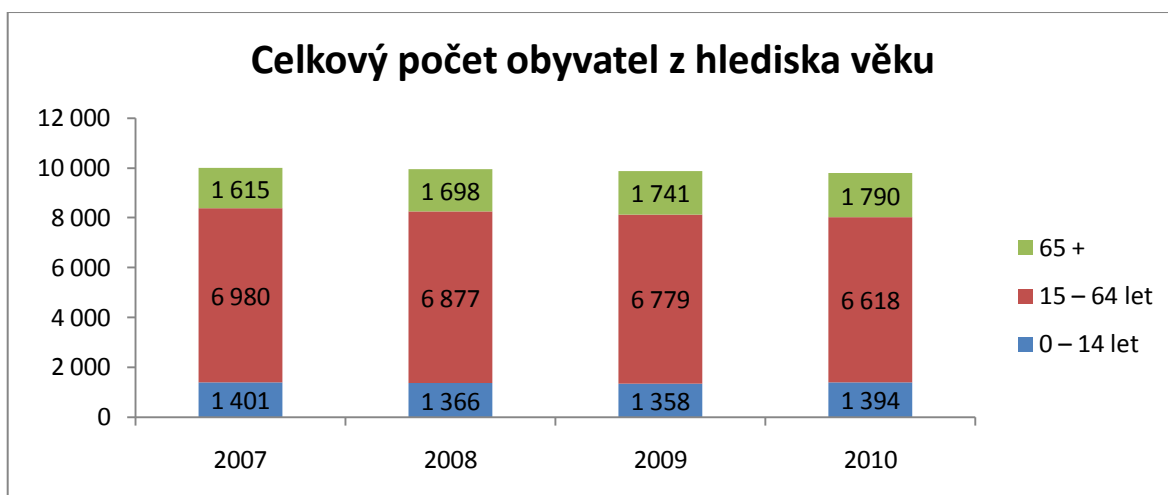
Graf 2. Celkový počet obyvatel z hlediska pohlaví v letech 2008–2010

Zdroj: vlastní

Přísrovnání obyvatel podle pohlaví si můžeme povšimnout skutečnosti, že ženy jsou ve městě zastoupeny v mnohem větším počtu než muži. Rozdíl v zastoupení žen a mužů byl největší v roce 2009, kdy bylo žen o 358 více. V roce 2010 se tento rozdíl mírně snížil. Rozdíl mezi počtem mužů a žen ve městě je také ovlivněn vyšší úmrtností mužů.

Graf 3. Celkový počet obyvatel z hlediska věku v letech 2008–2010

Zdroj: vlastní

Při porovnání struktury obyvatelstva podle věku můžeme jasně vidět, že nejpočetnější skupinu tvoří studenti a lidé v produktivním věku, čili lidé ve věku 15 – 64 let. Děti ve věku 0 – 14 let tvoří skupinu nejmenší a jejich počet se v průběhu posledních čtyř let příliš nemění. Lidí v důchodovém věku 65 + ve městě každoročně mírně přibývá.

7 ANALÝZA MAJETKU A JINÝCH AKTIV

Při analýze aktiv města Nové Město nad Metují bylo vycházeno z účetních závěrek pro dané období 2008–2010. V důsledku změny účtování v roce 2010, kdy nově platí prováděcí Vyhláška 410/2009 Sb., k zákonu o účetnictví a nové České účetní standardy číslo 701-707, došlo v aktivech k mnoha změnám, které ovlivní prováděnou finanční analýzu. Došlo například ke změně názvů některých účtů, nově se účtuje na třídách 5. a 6., časově se rozlišuje, je větší specifikace majetku, a také například účty rozpočtového hospodaření z oběžných aktiv byly rozděleny do jiných položek, tudíž již nejsou v roce 2010 v rozvaze uvedeny a bude komplikované je srovnat s předchozími lety.

Při analýze aktiv jsou vždy nejprve uvedeny celkové souhrnné tabulky a grafy. Poté následuje analýza jednotlivých položek aktiv. Tab. 2. zobrazuje údaje získané z rozvah, v tab. 3. jsou uvedeny údaje získané horizontální analýzou, tzn. meziroční změny v absolutním vyjádření. Tab. 4. zobrazuje procentuální podíl daného aktiva na celkových aktivech, údaje získané vertikální analýzou.

Tab. 2. *Struktura celkových aktiv v letech 2008–2010 (tis. Kč)*

Název položky	2008	2009	2010
Stálá aktiva	867 720,82	952 299,65	1 068 311,69
Oběžná aktiva	53 201,20	46 375,06	36 733,94
CELKEM	920 922,02	998 674,71	1 105 045,64

Zdroj: vlastní

Tab. 3. *Horizontální analýza celkových aktiv v letech 2008–2010 (tis. Kč)*

Název položky	2008	2009	2010
Stálá aktiva	-	84 578,83	116 012,04
Oběžná aktiva	-	- 6 826,14	-9 641,12
CELKEM	-	77 752,69	106 370,93

Zdroj: vlastní

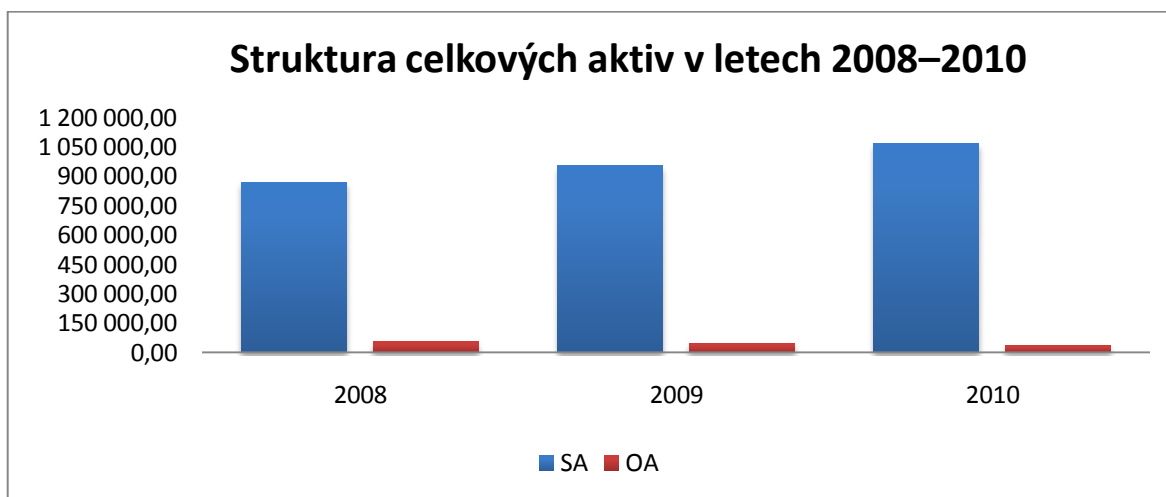
Tab. 4. Vertikální analýza celkových aktiv v letech 2008–2010 (v %)

Název položky	2008	2009	2010
Stálá aktiva	94,22	95,36	96,68
Oběžná aktiva	5,78	4,64	3,32
CELKEM	100,00	100,00	100,00

Zdroj: vlastní

S přihlédnutím k výsledkům v tabulkách můžeme usoudit, že celková aktiva mají každoročně rostoucí tendenci. Z tabulek je názorně vidět, že největší část celkový aktiv tvoří stálá aktiva. Jejich podíl se každoročně pozvolna zvyšuje na úkor aktiv oběžných. Mezi lety 2008 a 2009 došlo ke zvýšení stálých aktiv o 84 578,83 tis. Kč, a k poklesu oběžných aktiv o 12,83 %, v absolutním vyjádření se jedná o částku 6 826,14 tis. Kč. Dále mezi lety 2009 a 2010 došlo ke zvýšení stálých aktiv, v absolutním vyjádření o 116 012,04 tis. Kč, z důvodu snížení oběžných aktiv o více než 20 %. Stálá aktiva v roce 2010 tvoří 96,68 % celkových aktiv, zatímco oběžná aktiva pouze 3,32 % celkových aktiv. Pro názornější zobrazení vývoje je uveden graf.

Graf 4. Struktura celkových aktiv v letech 2008–2010 (tis. Kč)

Zdroj: vlastní

7.1 Analýza stálých aktiv

Ve stálých aktivech Nového Města nad Metují je zařazen dlouhodobý nehmotný majetek (DNM), dlouhodobý hmotný majetek (DHM) a dlouhodobý finanční majetek (DFM), a v roce 2010 navíc dlouhodobé pohledávky (Dl. P). Nejprve je provedena analýza těchto

souhrnných položek, uvedeny tabulky s výpočty a graf. Poté je provedena analýza jednotlivých položek, která i přes změny v účetnictví bude u stálých aktiv možná, protože tyto změny nejsou tak razantní, jako v případě oběžných aktiv. V následujících třech tabulkách je v důsledku změny účtování v roce 2010, navíc ve stálých aktivech zařazena položka dlouhodobé pohledávky. Položky, kterými je tvořena, byly v předchozích letech součástí skupiny Účty rozpočtového hospodaření a další účty mající vztah k rozpočtovému hospodaření a účty mimorozpočtových prostředků. Dlouhodobé pohledávky z tohoto důvodu nejsou porovnány s předchozími lety, takže může dojít k mírnému zkreslení výsledků.

Tab. 5. Struktura stálých aktiv v letech 2008–2010 (tis. Kč)

Název položky	2008	2009	2010
DNM	4 928,11	5 086,84	4 527,77
DHM	655 139,28	739 559,38	850 681,30
DFM	207 653,43	207 653,43	207 653,43
DI. P	-	-	5 449,19
CELKEM	867 720,82	952 299,65	1 068 311,69

Zdroj: vlastní

Tab. 6. Horizontální analýza stálých aktiv v letech 2008–2010 (tis. Kč)

Název položky	2008	2009	2010
DNM	-	158,73	-559,06
DHM	-	84 420,10	111 121,92
DFM	-	0,00	0,00
DI. P	-	-	-
CELKEM	-	84 578,83	116 012,04

Zdroj: vlastní

Tab. 7. Vertikální analýza stálých aktiv v letech 2008–2010 (v %)

Název položky	2008	2009	2010
DNM	0,57	0,53	0,42
DHM	75,50	77,66	79,63
DFM	23,93	21,81	19,45
DI. P	-	-	0,51
CELKEM	100,00	100,00	100,00

Zdroj: vlastní

Dlouhodobý nehmotný majetek

Dlouhodobým nehmotným majetkem rozumíme takový majetek, jehož doba použitelnosti je delší než 1 rok a hodnota vyšší než 60 tis. Kč. Jedná se například o software, ocenitelná práva, drobný dlouhodobý nehmotný majetek apod.

Ve sledovaném období se absolutní rozdíl v hodnotě DNM mezi lety 2008 a 2009 mírně zvýšil o 158,73 tis. Kč a poté výrazněji snížil v roce 2010 o 559,06 tis. Kč. Hodnota DNM v procentním vyjádření v poměru ke stálým aktivům, je mizivá a má mírně klesající trend, v roce 2008 to bylo 0,57 %, a v roce 2010 již jen 0,42 %.

Dlouhodobý hmotný majetek

Mezi dlouhodobý hmotný majetek řadíme takový majetek, jehož hodnota převyšuje 40 tis. Kč a doba použitelnosti je delší než 1 rok. Můžeme zde najít především pozemky, stavby, umělecká díla a předměty, samostatné movité věci a soubory movitých věcí apod.

DHM tvoří jednoznačně největší podíl stálých aktiv. Jeho hodnota každoročně vzrůstá, v roce 2009 oproti roku 2008 o 84 420,10 tis. Kč a v roce 2010 oproti roku 2009 o 15 %, v absolutním vyjádření 111 121,92 tis. Kč. Ve sledovaných letech DHM tvoří kolem 75 % stálých aktiv, v roce 2010 se hodnota blíží k 80 % stálých aktiv.

Dlouhodobý finanční majetek

Dlouhodobým finančním majetkem se rozumí majetek, který je v držení déle než 1 rok. Jedná se o majetkové účasti, dlužné cenné papíry držené do splatnosti, ostatní dlouhodobé půjčky a další.

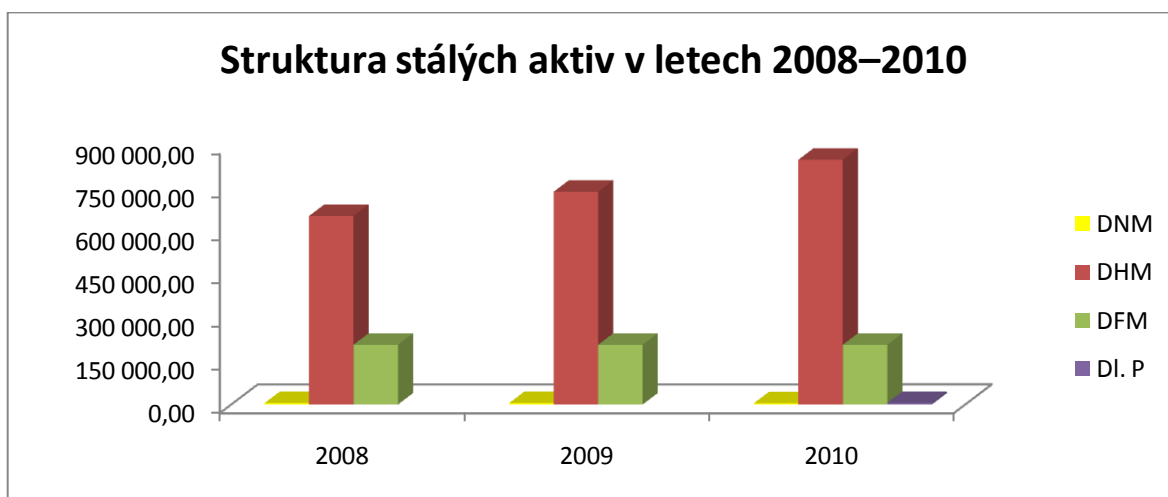
Z tabulek je zcela zřejmé, že DFM má ve sledovaném období stále stejnou hodnotu, a to 207 653,43 tis. Kč. Na stálých aktivech má zhruba pětinnový podíl, který má mírně klesající tendenci. V roce 2008 je tento podíl 23,93 % a v roce 2010 je to přibližně o 4,5 % méně, tedy přesněji 19,45 %.

Dlouhodobé pohledávky

Dlouhodobé pohledávky jsou pohledávkami, které mají dobu splatnosti delší než 1 rok. Jsou jimi poskytnuté návratné finanční výpomoci, ostatní dlouhodobé pohledávky a další.

Z hlediska jejich porovnání s minulými lety se zde vyskytla komplikace v podobě změny účtování. Avšak při nahlédnutí do položek Účtů rozpočtového hospodaření a dalších účtů majících vztah k rozpočtovému hospodaření a účtů mimorozpočtových prostředků, je možné zjistit, že mezi lety 2008 a 2009 došlo u Dl. P ke snížení v absolutním vyjádření o zhruba 800 tis. Kč. Výše dlouhodobých pohledávek v roce 2010 oproti roku 2009 klesla zhruba o dalších 115 tis. Kč. Z toho může být usouzeno, že dlouhodobé pohledávky mají klesající trend. Jejich podíl na stálých aktivech v roce 2010 je nepatrný, jen 0,51 %. Jejich podrobnou analýzou se již dále nezabývám, protože není možné dohledat srovnatelné účty.

Graf 5. Struktura stálých aktiv v letech 2008–2010 (tis. Kč)

Zdroj: vlastní

7.1.1 Analýza dlouhodobého nehmotného majetku

Při analýze DNM byly použity pouze položky, které město využívá, to znamená, že mají v rozvaze uvedenou číselnou hodnotu. Pod označením DNM můžeme v rozvaze najít software, drobný dlouhodobý nehmotný majetek, ostatní dlouhodobý nehmotný majetek

a nedokončený dlouhodobý nehmotný majetek. Na závěr je uvedeno grafické znázornění vývoje.

Tab. 8. Struktura DNM v letech 2008–2010 (tis. Kč)

Název položky	2008	2009	2010
Software	1 119,99	1 119,99	1 119,99
Drobný DNM	703,34	810,49	0,00
Ostatní DNM	2 295,58	3 069,08	3 069,08
Nedokončený DNM	809,20	87,27	338,70
CELKEM	4 928,11	5 086,83	4 527,77

Zdroj: vlastní

Tab. 9. Horizontální analýza DNM v letech 2008–2010 (tis. Kč)

Název položky	2008	2009	2010
Software	-	0,00	0,00
Drobný DNM	-	107,15	-810,49
Ostatní DNM	-	773,50	0,00
Nedokončený DNM	-	-721,93	251,43
CELKEM	-	158,72	-559,06

Zdroj: vlastní

Tab. 10. Vertikální analýza DNM v letech 2008–2010 (v %)

Název položky	2008	2009	2010
Software	22,73	22,02	24,74
Drobný DNM	14,27	15,93	0,00
Ostatní DNM	46,58	60,33	67,78
Nedokončený DNM	16,42	1,72	7,48
CELKEM	100,00	100,00	100,00

Zdroj: vlastní

Software

Podle údajů z tabulek můžeme jednoznačně usoudit, že město využívá software ve stále stejné hodnotě, která je rovna 1 119,99 tis. Kč. Mezi jednotlivými lety se hodnota softwaru sice nemění, avšak jeho podíl na dlouhodobém nehmotném majetku mezi rokem 2009 a 2010 mírně vzrostl z 22,02 %, na 24,74 % díky poklesu hodnoty drobného dlouhodobého nehmotného majetku.

Drobný DNM

Hodnota drobného dlouhodobého nehmotného majetku se eviduje od 7 tis. Kč, které jsou stanoveny vnitřní směrnici, je to vždy hodnota nižší než 60 tis. Kč. Do této skupiny se řadí například software pro spisovou službu, programy na evidenci majetku, pokladny, výkaznictví atd.

Mezi lety 2008 a 2009 hodnota DDNM mírně vzrostla na 810,49 tis. Kč. V procentním vyjádření DDNM představoval přibližně 15 % celkového DNM. Poté v roce 2010 byl tento majetek nakoupen v hodnotě 162,29 tis. Kč a jeho hodnota následně ve stejném roce klesla na nulovou, což také zapříčinilo nulový podíl na DHM.

Ostatní DNM

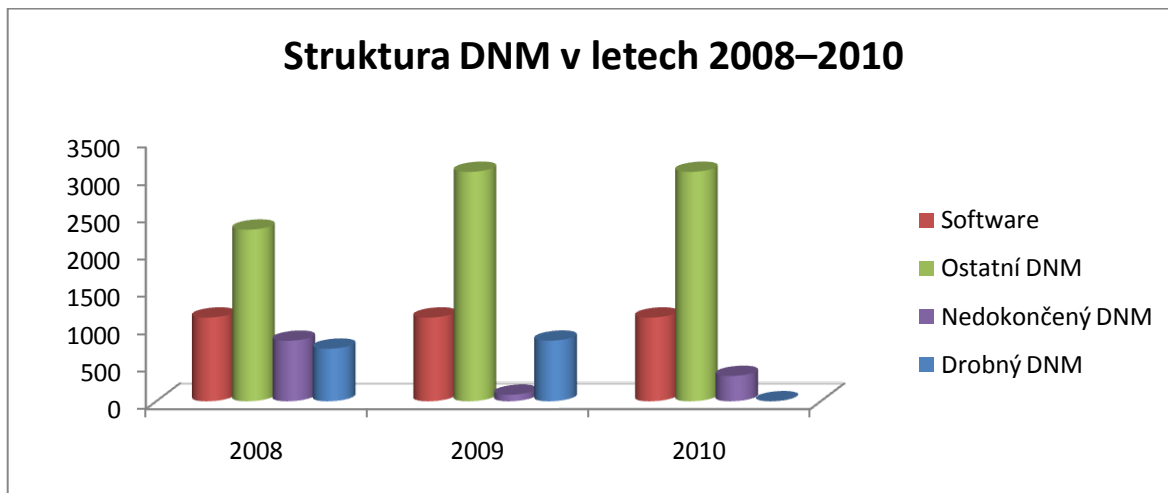
Ostatní dlouhodobý nehmotný majetek se eviduje od 60 tis. Kč. Do této skupiny se řadí například územní plány, regulační plán Městské památkové rezervace, strategický plán města do roku 2020 a další. Ostatní DNM ve sledovaném období 2008 a 2009, zvýšil prudce svoji hodnotu o 33,7 %, v absolutním vyjádření 773,5 tis. Kč. K navýšení v těchto letech došlo z důvodu nakoupení regulačního plánu Městské památkové rezervace, strategického plánu města do roku 2020. V roce 2010 oproti roku 2009 si hodnotu udržel ve stejné výši na 3 069,08 tis. Kč. Jeho podíl na DNM se každoročně zvyšuje, díky navýšení jeho hodnoty a v díky snížení hodnot drobného DNM a nedokončeného DNM.

Nedokončený DNM

Nedokončený dlouhodobý nehmotný majetek snížil svoji hodnotu o bezmála 90 %, z původních 809,20 tis. Kč v roce 2008, na 87,27 tis. Kč v roce 2009. V důsledku toho také výrazně poklesl jeho podíl na celkovém DNM na pouhé 1,72 %. Toto snížení bylo zapříčiněno dokončením Regulačního plánu městské památkové rezervace ve výši 773,50 tis. Kč. V letech 2009 a 2010 došlo k nárůstu o 251,43 tis. Kč a ke zvýšení podílu

na dlouhodobém nehmotném majetku na 7,48 %, díky pořízení dalšího Regulačního plánu (na okolí Rychty), který bude dokončen v roce 2011.

Graf 6. Struktura DNM v letech 2008–2010 (tis. Kč)

Zdroj: vlastní

7.1.2 Analýza dlouhodobého hmotného majetku

Mezi dlouhodobý hmotný majetek řadíme pozemky, kulturní předměty, stavby, samostatné movité věci a soubory movitých věcí, drobný dlouhodobý hmotný majetek, nedokončený dlouhodobý hmotný majetek a poskytnuté zálohy na dlouhodobý hmotný majetek.

Tab. 11. Struktura DHM v letech 2008–2010 (tis. Kč)

Název položky	2008	2009	2010
Pozemky	58 286,42	58 269,64	60 386,18
Kulturní předměty	1 618,00	1 643,43	1 648,30
Stavby	531 495,94	544 039,98	556 606,17
SMV	27 023,07	23 728,78	30 651,98
DDHM	23 108,76	16 229,32	0,00
Nedokončený DHM	13 607,07	95 647,64	201 177,57
Poskytnuté zálohy na DHM	-	0,56	211,10
CELKEM	655 139,28	739 559,38	850 681,30

Zdroj: vlastní

Tab. 12. Horizontální analýza DHM v letech 2008–2010 (tis. Kč)

Název položky	2008	2009	2010
Pozemky	-	-16,78	2 116,54
Kulturní předměty	-	25,43	4,87
Stavby	-	12 544,04	12 566,19
SMV	-	-3 294,29	6 923,20
DDHM	-	-6 879,44	-16 229,32
Nedokončený DHM	-	82 040,57	105 529,93
CELKEM	-	84 420,10	111 121,92

Zdroj: vlastní

Tab. 13. Vertikální analýza DHM v letech 2008–2010 (v %)

Název položky	2008	2009	2010
Pozemky	8,89	7,88	7,10
Kulturní předměty	0,25	0,22	0,19
Stavby	81,13	73,56	65,44
SMV	4,12	3,21	3,60
DDHM	3,53	2,19	0,00
Nedokončený DHM	2,08	12,94	23,65
CELKEM	100,00	100,00	100,00

Zdroj: vlastní

Pozemky

V pozemcích jsou zahrnuty stavební pozemky, lesní pozemky, zahrady, pastviny, louky, rybníky, zastavěná plocha (tvoří největší část pozemků a v roce 2010 má hodnotu 49 873,17 tis. Kč) a ostatní pozemky, které město vlastní. V prvních dvou sledovaných letech se hodnota pozemků jen nepatrně snížila, zatímco v roce 2010 oproti roku 2009 se zvýšila o 2 116,54 tis. Kč. Pozemky tvoří necelou desetinu DHM, a tento podíl se každoročně pozvolna snižuje. V roce 2010 je to konkrétně 7,10 %.

Kulturní předměty

Podle vnitřní směrnice jsou oceněny hodnotou 1 Kč, pokud není známa jejich pořizovací cena. Bez ohledu na výši ocenění se jedná o kulturní památky, sbírky muzejní povahy, předměty kulturní hodnoty, umělecká díla a obdobné věci a to včetně souborů tohoto majetku. [17]

Hodnota kulturních předmětů se ve sledovaném období mírně zvyšuje a její podíl na celkovém DHM je zanedbatelný, pohybuje se kolem 0,20 %. V roce 2010 činí hodnota těchto předmětů 1 648,30 tis. Kč.

Stavby

Stavby představují největší složku dlouhodobého hmotného majetku města. V této položce můžeme najít bytové domy a bytové jednotky, budovy pro služby obyvatelstvu (tvoří největší část hodnoty staveb, v roce 2010 konkrétně 314 928, 90 tis. Kč), jiné nebytové domy a nebytové jednotky, komunikace a veřejné osvětlení (tvoří druhou největší část hodnoty staveb), jiné inženýrské sítě a ostatní stavby. Jejich hodnota se každoročně zvyšuje o zhruba 12 550 tis. Kč. V roce 2010 činí stavby celkem 556 606,17 tis. Kč. Na celkovém dlouhodobém hmotném majetku měly v roce 2008 podíl 81,13 %. Ačkoli se hodnota staveb zvyšuje, jejich podíl na DHM klesá z důvodu růstu ostatních položek. V roce 2010 je tento podíl 65,44 %.

Samostatné movité věci

Samostatné movité věci a soubory movitých věcí obsahují samostatné movité věci a soubory movitých věcí se samostatným technicko-ekonomickým určením s dobou použitelnosti delší než jeden rok a ocenění jedné položky převyšuje částku 40 tis. Kč. Dále sem patří předměty z drahých kovů, pokud se nejedná o předměty kulturní hodnoty nebo kulturní památky. [17]

Mezi prvními dvěma sledovanými lety můžeme pozorovat snížení stavu samostatných movitých věcí o 3 294,29 tis. Kč. V roce 2010 oproti roku 2009 je zde nárůst o 6 923,20 tis. Kč na celkových 30 651,98 tis. Kč. Podíl samostatných movitých věcí na celkovém DHM je nízký, pohybuje se v průměru okolo 3,5 až 4 %.

Drobný DHM

Drobný dlouhodobý hmotný majetek obsahuje samostatné movité věci a případně soubory majetku movitých věcí se samostatným technicko-ekonomickým určením s dobou

použitelnosti delší než jeden rok a ocenění jedné položky je v částce 3 000 Kč a vyšší a nepřevyšuje částku 40 000 Kč. [17]

Drobný DHM se během sledovaného období postupně snižoval, mezi lety 2008 a 2009 o téměř 30 %, až se dostal v roce 2010 na nulovou hodnotu. Jeho podíl na DHM byl malý, v roce 2009 činil 2,19 %, což bylo v absolutním vyjádření 16 229,32 tis. Kč.

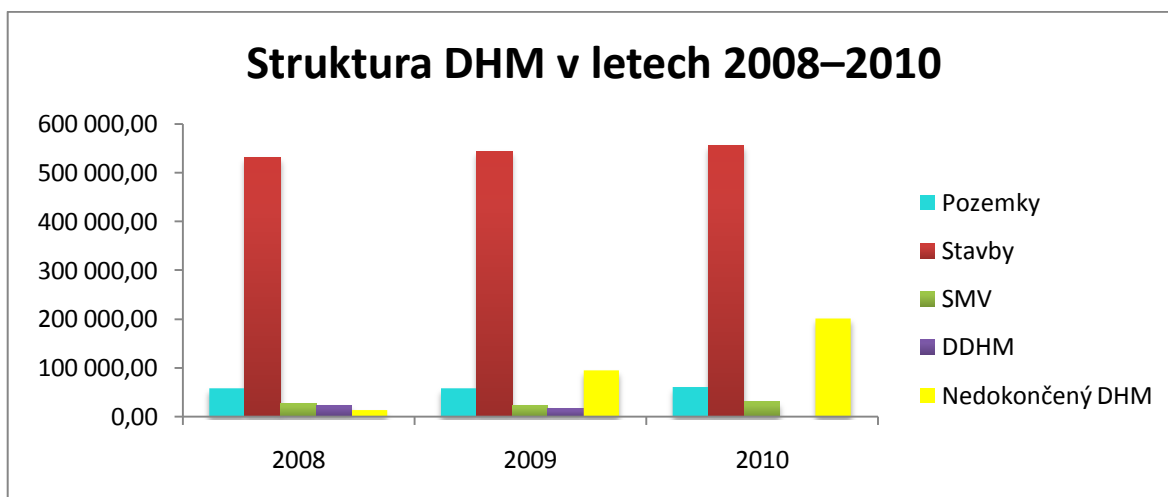
Nedokončený DHM

Hodnota nedokončeného dlouhodobého hmotného majetku se každoročně zvyšuje. Vykazuje největší růst ze všech položek v celkovém DHM. V roce 2009 oproti roku 2008 se zvýšil o 82 040,57 tis. Kč a v roce 2010 oproti roku 2009 došlo také ke zvýšení o 105 529,93 tis. Kč na konečných 201 177,57 tis. Kč. Procentní podíl na DHM je v roce 2010 téměř 24 %, což je významný rozdíl v porovnání s rokem 2008, kdy tato hodnota byla pouze 2,08 %.

Poskytnuté zálohy na DHM

Tato položka má velmi malou hodnotu a v prvním roce nebyla využita vůbec, proto není zahrnuta v horizontální ani vertikální analýze, a poté ani v grafu. V roce 2009 se jednalo o částku 595 Kč, u které došlo v roce 2010 ke zvýšení, kdy poskytnuté zálohy na DHM činily celkem 211,10 tis. Kč.

Graf 7. Struktura DHM v letech 2008–2010 (tis. Kč)

Zdroj: vlastní

7.1.3 Analýza dlouhodobého finančního majetku

Dlouhodobý finanční majetek je tvořen především majetkovými účastmi. Jedná se o majetkové účasti v osobách s rozhodujícím vlivem (vklad majetku do založené společnosti, za účelem držení a výkonu majetkových práv po dobu delší než jeden rok), s podstatným vlivem (akcie, v držení města po dobu delší než jeden rok), a ostatní dlouhodobý finanční majetek (cenné papíry, které budou v držení účetní jednotky déle než jeden rok, jimiž jsou majetkové účasti v osobách s menšinovým vlivem). [17]

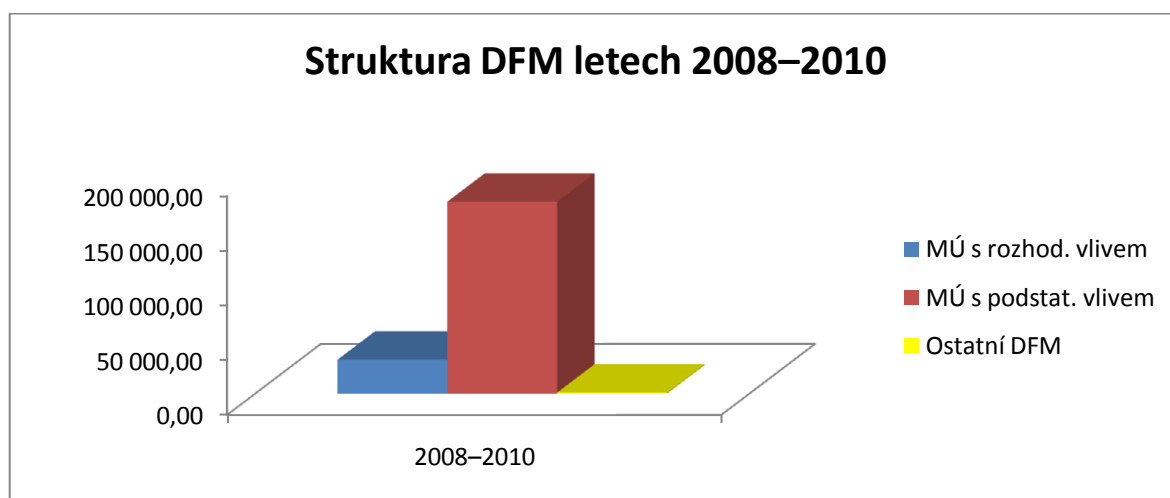
Tab. 14. Struktura DFM letech 2008–2010 (tis. Kč)

Název položky	2008	2009	2010
MÚ s rozhodujícím vlivem	31 064,43	31 064,43	31 064,43
MÚ s podstatným vlivem	175 589,00	175 589,00	175 589,00
Ostatní DFM	1 000,00	1 000,00	1 000,00
CELKEM	207 653,43	207 653,43	207 653,43

Zdroj: vlastní

Z této tabulky jasně vyplývá, že město vlastní majetkové účasti ve stále stejné hodnotě, tudíž není třeba DFM dále analyzovat. Největší podíl na DFM zastávají majetkové účasti v osobách s podstatným vlivem, podíl činí 84,56 %. Město má 100%ní obchodní podíl ve firmě První novoměstská teplárenská, s. r. o., výše tohoto podílu je podle Obchodního rejstříku 20 280 tis. Kč. Vlastní podíl ve VaK Náchod, a. s. a Společnosti Horní Labe, a. s.

Graf 8. Struktura DFM v letech 2008–2010 (tis. Kč)

Zdroj: vlastní

7.2 Analýza oběžných aktiv

Následující část je zaměřena na analýzu oběžných aktiv. V rozvaze města v oběžných aktivech můžeme najít zásoby, pohledávky, finanční majetek a účty rozpočtového hospodaření (ÚRH). V roce 2010 kvůli již zmíněné změně účtování v ÚSC jsou některé účty rozpočtového hospodaření zařazeny do nové položky krátkodobý finanční majetek. Některé účty mají také jiný název. I přes tuto změnu byla provedena analýza shodných účtů, avšak není vyloučeno, že došlo ke zkreslení výsledků. Údaje jsou čerpány z rozvahy roku 2008 a dále 2010, kde je uvedena i hodnota položky za minulé období, takto je možné zjistit hodnoty z roku 2009 ve vztahu k roku 2010. Z důvodu těchto velkých změn v účtování jsou uvedeny pouze souhrnné tabulky a graf.

Tab. 15. Struktura oběžných aktiv v letech 2008–2010 (tis. Kč)

Název položky	2008	2009	2010
Zásoby	502,31	455,75	395,23
Pohledávky (Kr. P)	3 522,30	(9 292,21)	9 742,45
Finanční majetek	3 795,79	4 204,41	-
KFM	-	(31 062,20)	26 596,25
ÚRH	45 380,80	32 427,68	-
CELKEM	53 201,20	46 375,05	36 733,93

Zdroj: vlastní

Tab. 16. Horizontální analýza oběžných aktiv v letech 2008–2010 (tis. Kč)

Název položky	2008	2009	2010
Zásoby	-	-46,56	-60,52
Pohledávky (Kr. P)	-	5 769,91	450,24
Finanční majetek	-	408,62	-
KFM	-	-	-4 465,95
ÚRH	-	-12 908,12	-
CELKEM	-	-6 826,15	-9 641,12

Zdroj: vlastní

Zásoby

Zásoby města tvoří materiál na skladě, kam náleží zejména látky, kterých je zapotřebí pro zajištění provozu města, jako jsou náhradní díly (k autům, k veřejnému osvětlení), prkna, hřebíky, mazadla, oleje, posypová sůl, štěrk, písek apod., a dále zvířata. [17]

S přihlédnutím k výsledkům v tabulce můžeme usoudit, že stav zásob se během sledovaného období postupně snižuje. Mezi roky 2008 a 2010 celkem o 107,08 tis. Kč na konečnou hodnotu 395,23 tis Kč. Zásoby mají na celkovém oběžném majetku pouze malý podíl, a to v roce 2010 jen 1,08 %.

Pohledávky – Krátkodobé pohledávky

V letech 2008 a 2009 se tato položka nazývala pohledávky, se změnou účtování v roce 2010 pak krátkodobé pohledávky. Krátkodobé pohledávky zahrnují několik položek, jejichž název byl také pozměněn, avšak kromě položky ostatní krátkodobé pohledávky (v roce 2010 s hodnotou 21,01 tis. Kč), bylo možné všechny dohledat.

Tabulka 15. znázorňuje vývoj pohledávek (Kr. P) mezi lety 2008 až 2010. Hodnota z roku 2009 je v závorce, protože byla použita částka minulého období z rozvahy roku 2010, která se od původní částky roku 2009 liší pouze hodnotou 5 tis. Kč, za poskytnuté přechodné výpomoci fyzickým osobám, dříve zařazeným v ÚRH. Mezi roky 2008 a 2009 můžeme pozorovat prudký nárůst výše pohledávek, tento byl způsoben především růstem položek odběratelé, pohledávky za rozpočtové příjmy a ostatní pohledávky. V absolutním vyjádření došlo ke zvýšení o 5 769,91 tis. Kč. V dalším roce již došlo jen k mírnému navýšení hodnoty. Pohledávky (Kr. P) mají na celkových oběžných aktivech každoročně rostoucí podíl, v roce 2010 je to 26,52 %.

Finanční majetek

Tato položka měla mírně rostoucí tendenci, v prvních dvou sledovaných letech se zvýšila o 408,62 tis. Kč. Byla tvořena ceninami a ostatními běžnými účty. V roce 2010 se stala součástí položky krátkodobý finanční majetek.

Krátkodobý finanční majetek

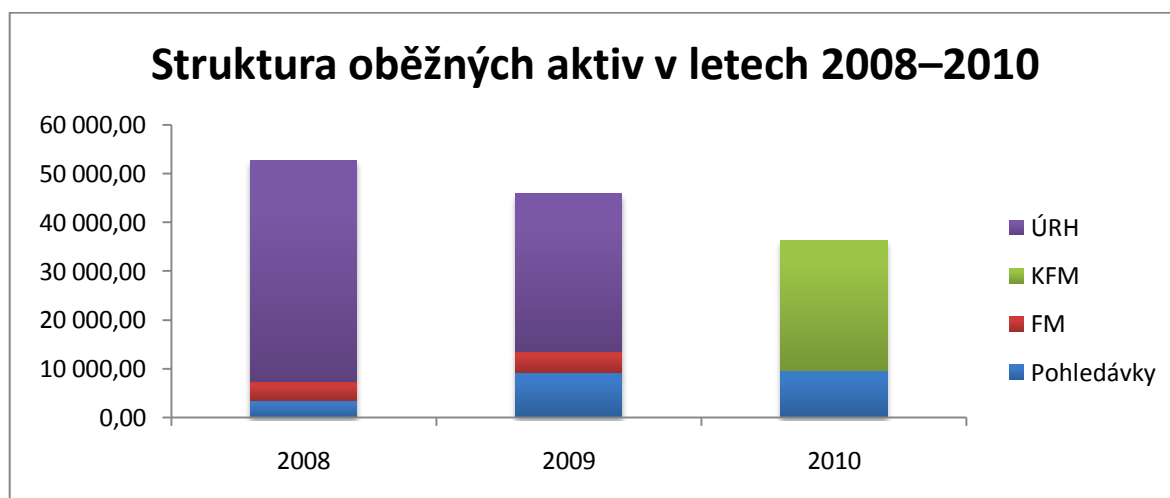
Údaj z roku 2009 je uveden v tab. 15. v závorce, protože v rozvaze z roku 2009 tento souhrnný údaj uveden není. Získán byl opět z rozvahy roku 2010, jako položka minulého účetního období. V roce 2010 je tedy KFM tvořen jinými běžnými účty (dříve ostatní běžné účty), ceninami, a také základním běžným účtem ÚSC a běžnými účty fondů ÚSC,

kteřé byly v předchozích letech evidovány v účtech rozpočtového hospodaření. Podle výsledků z tab. 16. můžeme jasně vidět, že hodnota krátkodobého finančního majetku klesla v roce 2010 oproti roku 2009 o 4 465,95 tis. Kč. Výrazně se snížila hodnota základního běžného účtu a také běžných účtů fondů, mírně klesla také hodnota cenin. Krátkodobý finanční majetek tvoří v posledním sledovaném roce 72,40 % celkového oběžného majetku, je tedy jeho nejvýznamnější položkou.

Účty rozpočtového hospodaření

Mezi účty rozpočtového hospodaření byly zařazeny základní běžný účet, běžné účty peněžních fondů, poskytnuté přechodné výpomoci a další. V letech 2008 a 2009 došlo k výraznému snížení těchto účtů, z důvodu výrazného poklesu hodnoty základního běžného účtu o 12 254,05 tis. Kč. Ke snížení základního běžného účtu došlo díky rozběhnutí realizace několika akcí, které pokračovaly až do roku 2010. Jedná se o rekonstrukci Husova náměstí a přestavbu budovy č. p. 30 na Městskou knihovnu, v rámci projektu Za krásami a historií Českého Betléma. Mezi další projekty spolufinancované městem patří Úspory energií, Kanalizace N. Město (Vrchoviny) a Stabilizace skalní stěny. Účty rozpočtového hospodaření představovaly jeden z největších podílů na oběžném majetku, v roce 2008 dokonce 85,30 %. Nyní, v roce 2010, jsou začleněny do jiných položek, takže účty rozpočtového hospodaření se již v rozvaze nevyskytují. Graf umístěný níže názorně zobrazuje, jak se některé položky ÚRH a finančního majetku přesunuly do krátkodobého finančního majetku. Z důvodu větší přehlednosti a zároveň nízké hodnoty je vynechána v grafu položka zásoby.

Graf 9. Struktura oběžných aktiv v letech 2008–2010 (tis. Kč)

Zdroj: vlastní

8 ANALÝZA PASIV

Při analýze pasiv města Nové Město nad Metují bylo vycházeno ze stejných výkazů pro dané období 2008–2010, jako u analýzy aktiv. Do pasiv města jsou zařazeny cizí a vlastní zdroje. Nejprve jsou uvedeny celkové souhrnné tabulky a graf, poté analýza jednotlivých položek pasiv.

Tab. 17. Struktura celkových pasiv v letech 2008–2010 (tis. Kč)

Název položky	2008	2009	2010
Vlastní zdroje	908 741,18	948 843,22	944 751,48
Cizí zdroje	12 180,84	49 831,48	160 294,16
CELKEM	920 922,02	998 674,70	1 105 045,64

Zdroj: vlastní

Tab. 18. Horizontální analýza celkových pasiv v letech 2008–2010 (tis. Kč)

Název položky	2008	2009	2010
Vlastní zdroje	-	40 102,04	-4 091,74
Cizí zdroje	-	37 650,64	110 462,68
CELKEM	-	77 752,68	106 370,94

Zdroj: vlastní

Tab. 19. Vertikální analýza celkových pasiv v letech 2008–2010 (v %)

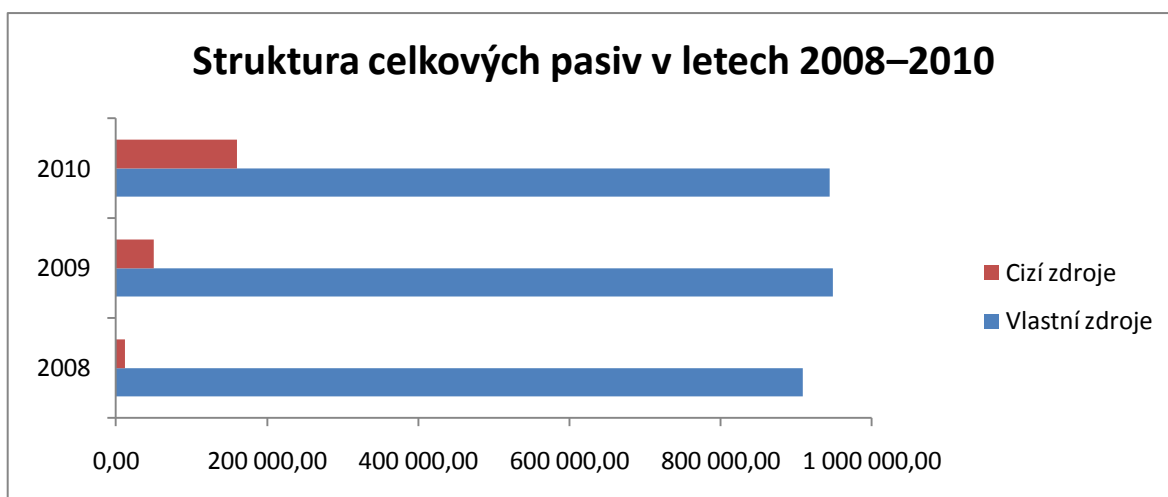
Název položky	2008	2009	2010
Vlastní zdroje	98,68	95,01	85,49
Cizí zdroje	1,32	4,99	14,51
CELKEM	100,00	100,00	100,00

Zdroj: vlastní

U vlastních zdrojů došlo v roce 2009 oproti roku 2008 k nárůstu hodnoty o 40 102,04 tis. Kč, toto navýšení bylo zapříčiněno zvýšením majetkových fondů. V dalším sledovaném roce došlo k nepatrnému snížení na konečných 944 751,48 tis. Kč. Podle údajů v tabulkách usuzují, že vlastní zdroje tvoří podstatnou část pasiv města neboli zdrojů krytí jeho majetku. Podíl vlastních zdrojů na pasivech se v roce 2008 blíží 99 %.

V dalších letech klesá, až na 85,49 % v roce 2010, tento pokles byl způsoben rychlým nárůstem cizích zdrojů. Již při prvním pohledu do tab. 17. je zřejmé, že celková pasiva každoročně rostou o přibližně 10 %. Jejich růst je způsoben především velkým navýšením hodnoty cizích zdrojů během sledovaných let. Hodnota cizí zdrojů se zvýšila v roce 2009 oproti roku předchozímu v absolutním vyjádření o 37 650,64 tis. Kč a mezi lety 2009 a 2010 o 110 462,68 tis. Kč, na celkových 160 294,16 tis. Kč. Zmiňovaný razantní nárůst byl způsoben zvýšením hodnot u dlouhodobých a krátkodobých závazků. Podíl cizích zdrojů na celkových pasivech se také zvyšuje, nejvýrazněji v posledních dvou sledovaných letech, až na konečných 14,51 %. Růst hodnoty cizích zdrojů je názorně vidět v grafu.

Graf 10. Struktura celkových pasiv v letech 2008–2010 (tis. Kč)

Zdroj: vlastní

8.1 Analýza vlastních zdrojů

Při analýze vlastních zdrojů se opět setkávám s mnohými změnami v zařazení položek a změnami v jejich názvech v rozvaze roku 2010. Ve vlastních zdrojích města se v letech 2008 a 2009 nachází majetkové fondy a zvláštní fondy (MF), finanční a peněžní fondy (FF) a výsledek hospodaření (VH). V roce 2010 pak ve vlastním kapitálu najdeme jmění účetní jednotky a upravující položky (JÚJ), fondy účetní jednotky (FÚJ) a výsledek hospodaření. Uvedeny jsou tabulky se strukturou vlastních zdrojů a vlastního kapitálu v příslušných letech. Horizontální a vertikální analýza v tomto případě kvůli přehlednosti do tabulek uvedena není.

Tab. 20. Struktura vlastních zdrojů v letech 2008–2009 (tis. Kč)

Název položky	2008	2009	2010
MF	855 110,02	921 071,79	-
+ oceňovací rozdíly	10 784,43	10 784,43	-
FF	9 587,83	9 695,00	-
VH	33 258,90	7 292,00	-
CELKEM	908 741,18	948 843,22	-

Zdroj: vlastní

Tab. 21. Struktura vlastního kapitálu v letech 2009–2010 (tis. Kč)

Název položky	2008	2009	2010
JÚJ	-	939 148,22	920 753,42
FÚJ	-	9 695,00	8 831,07
VH	-	-	15 166,99
CELKEM	-	948 843,22	944 751,48

Zdroj: vlastní

Majetkové fondy a zvláštní fondy

Na základě údajů uvedených v tab. 20. je zřejmé, že majetkové fondy města mezi lety 2008 a 2009 zaznamenaly nárůst o 7,71 %, v absolutním vyjádření o 65 961,77 tis. Kč. Tento nárůst byl způsoben zvýšením hodnoty fondu dlouhodobého majetku. Podíl MF na celkových vlastních zdrojích ve sledovaných letech rostl z 95,28 % v roce 2008 na 98,21 % v roce 2009. Vývoj majetkových fondů v letech 2009–2010 není možné přesně určit, z důvodu změn v rozvaze, protože položka MF zde již nefiguruje.

Finanční a peněžní fondy (fondy účetní jednotky)

Finanční a peněžní fondy se také mezi prvními dvěma sledovanými lety navýšily, celkem o 107,17 tis. Kč na 9 695 tis. Kč. Ke zvýšení došlo díky navýšení hodnoty peněžních fondů. V letech 2009–2010 zde můžeme pozorovat snížení fondů účetní jednotky o téměř 9 %, v absolutním vyjádření se jedná o částku 863,93 tis. Kč. Podíl těchto fondů na celkových vlastních zdrojích se v průběhu uvedeného období pohyboval okolo 1 % a měl spíše klesající tendenci.

Výsledek hospodaření

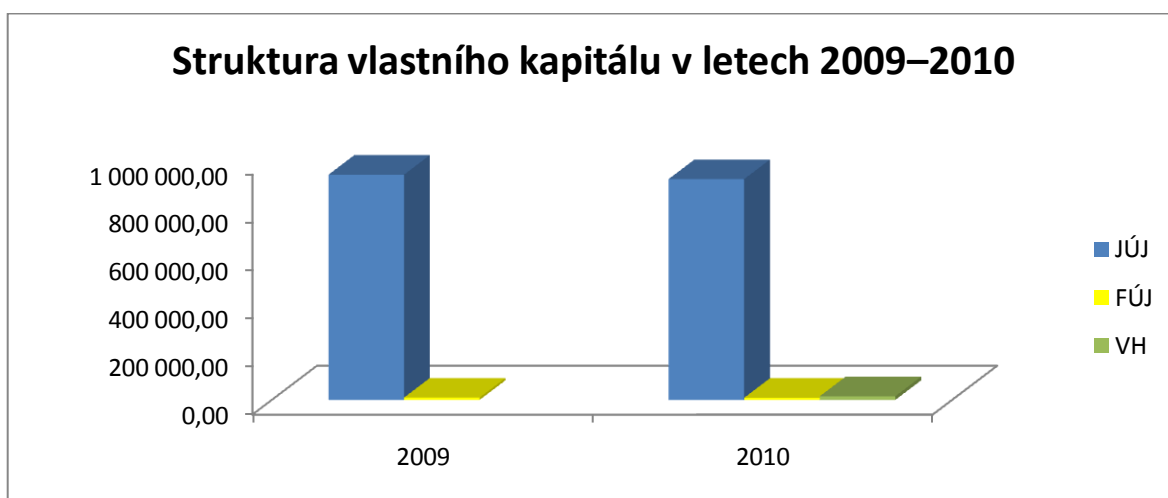
Výsledek hospodaření se mezi lety 2008 a 2009 výrazně snížil, toto snížení se blíží 80 % původní hodnoty. V absolutním vyjádření jde o částku 25 966,69 tis. Kč. Podíl VH na vlastních zdrojích v roce 2009 oproti roku 2008 také poklesl, na pouhých 0,77 %. Výsledek hospodaření z roku 2010 je 15 166,99 tis. Kč. Došlo tedy k jeho růstu na zhruba dvojnásobek částky z roku 2009 a jeho podíl na vlastním kapitálu se zvýšil na 1,61 %. V posledním sledovaném roce VH na rozdíl od let předchozích, vychází z výkazu zisku a ztráty, který město na základě nové Vyhlášky 410/2009 Sb., každoročně sestavuje. Jeho porovnání s lety předchozími, může být tímto faktem změny účtování do jisté míry ovlivněno.

Jmění účetní jednotky

Jmění účetní jednotky je novou položkou rozvahy v roce 2010. K dispozici je tedy jeho hodnota v posledním roce, avšak v rozvaze roku 2010 je možné najít i stav roku minulého, tedy roku 2009, kdy je jmění účetní jednotky tvořeno součtem majetkových fondů a výsledku hospodaření. Při využití údajů uvedených v tab. 21. mohu říci, že mezi lety 2009 a 2010 došlo k poklesu hodnoty JÚJ o 18 394,80 tis. Kč, na 920 753,42 tis. Kč. Dále došlo k mírnému snížení jeho podílu na vlastních zdrojích na 97,46 % z původních 98,99 %, avšak tento podíl je stále majoritní.

V grafu, v roce 2009 je již výsledek hospodaření zahrnut ve jmění účetní jednotky (údaj získaný z rozvahy roku 2010).

Graf 11. Struktura vlastního kapitálu v letech 2009–2010 (tis. Kč)

Zdroj: vlastní

8.2 Analýza cizích zdrojů

Do analýzy cizích zdrojů se opět promítá změna účtování v roce 2010, nachází se zde mnohé odlišnosti v zařazení položek a změny v jejich názvech. V cizích zdrojích města se ve sledovaných letech nachází dlouhodobé závazky (DZ), krátkodobé závazky (KZ), a v letech 2008 a 2009 také položka bankovní úvěry a půjčky (BÚP). Kvůli přehlednosti jsou výsledky horizontální a vertikální analýzy uvedeny pouze v komentářích.

Tab. 22. Struktura cizích zdrojů v letech 2008–2010 (tis. Kč)

Název položky	2008	2009	2010
DZ	6 760,34	6 675,68	57 432,50
KZ	5 420,50	29 188,77	102 861,65
BÚP	0,00	13 967,03	-
CELKEM	12 180,84	49 831,48	160 294,15

Zdroj: vlastní

Dlouhodobé závazky

Dlouhodobé závazky se mezi lety 2008 a 2009 snížily o necelých 85 tis. Kč, v důsledku nepatrného úbytku hodnoty ostatních dlouhodobých závazků. Částka v roce 2010 je mnohonásobně vyšší než v předchozích letech a toto navýšení je způsobeno právě již zmiňovanou změnou účetnictví. Díky této změně je totiž oproti letům předchozím v dlouhodobých závazcích zařazena také položka dlouhodobé úvěry. Podíl dlouhodobých závazků na cizích zdrojích je v prvním sledovaném roce 55,50 %, díky nulové hodnotě bankovních úvěrů a nízké hodnotě krátkodobých závazků. V roce 2009 je to pouhých 13,40 %, což bylo zapříčiněno výrazným nárůstem hodnoty krátkodobých závazků a bankovních úvěrů. Poslední sledovaný rok je tato hodnota rovna 35,83 %.

Krátkodobé závazky

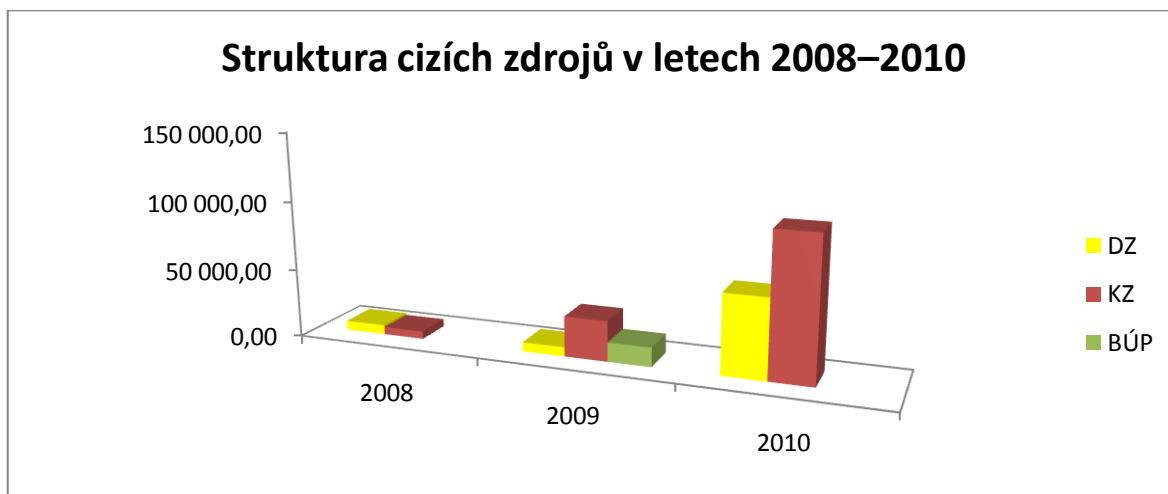
U krátkodobých závazků můžeme pozorovat rostoucí trend. Jejich hodnota mezi lety 2008 a 2009 narostla více než 5 krát, v absolutním vyjádření o 23 768,27 tis. Kč. Zvýšení bylo způsobeno především razantním nárůstem hodnoty položky dodavatelé, která se zvýšila o 19 505,37 tis. Kč (mezi lety 2009 a 2010 došlo opět k jejímu velkému poklesu na 2 984,97 tis. Kč). Každoročně je také možné sledovat mírný nárůst hodnoty u položek zaměstnanci a daň z příjmů. V roce 2010 zde figuruje položka přijaté zálohy na dotace,

v hodnotě 87 840,31 tis. Kč. Město také nově časově rozlišuje, výdaje příštích období činí 383,23 tis. Kč, výnosy příštích období 3 103,27 tis. Kč a dohadné účty pasivní 4 307,38 tis. Kč. Krátkodobé závazky mají na cizích zdrojích každoročně rostoucí podíl, který je v roce 2010 roven 64,17 %.

Bankovní úvěry a půjčky

Hodnota dlouhodobých úvěrů byla v roce 2008 nulová. V roce 2009 byla navýšena na 13 967,03 tis. Kč. Mezi lety 2009 a 2010 se dále zvýšila o 35 810,84 tis. Kč. Dlouhodobé úvěry město využívá ke spolufinancování realizace probíhajících projektů, které již byly zmíněny v souvislosti s úbytkem peněžních prostředků na základním běžném účtu.

Graf 12. Struktura cizích zdrojů v letech 2008–2010 (tis. Kč)

Zdroj: vlastní

9 ANALÝZA VYROVNANOSTI A PLNĚNÍ ROZPOČTŮ

Dále je analýza hospodaření města zaměřena na analýzu vyrovnanosti a plnění rozpočtů. Údaje jsou čerpány z výkazů pro hodnocení plnění rozpočtu územních samosprávných celků, regionálních rad a dobrovolných svazků obcí (Fin 2-12 M), za sledované období 2008–2010. Nejprve jsou analyzovány příjmy a výdaje rozpočtů za jednotlivé roky, poté konkrétní položky příjmů a výdajů v souvislosti s plněním rozpočtu schváleného, upraveného a skutečností.

Celkové příjmy a výdaje rozpočtu v roce 2008

Tab. 23. Příjmy a výdaje rozpočtu v roce 2008 (tis. Kč)

Název položky	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutečnost
Příjmy	130 865,00	176 925,82	181 101,52
Výdaje	170 965,00	217 025,82	181 706,49
+ / -	- 40 100,00	- 40 100,00	- 604,97

Zdroj: vlastní

Z údajů uvedených v Tab. 23. jasně vyplývá, že město schválilo v roce 2008 rozpočet s vysokým schodkem 40 100 tis. Kč, který i na konci roku (tj. ve skutečnosti), byl také schodkový. Avšak tento schodek byl výrazně nižší než u původně schváleného a upraveného rozpočtu, jeho výše byla pouhých 604,97 tis. Kč a blížila se hodnotě rozpočtu vyrovnaného.

Město při schvalování rozpočtu počítalo s výrazně nižšími příjmy, než jaké později získalo ve skutečnosti. Hodnota tohoto rozdílu v absolutním vyjádření činí 50 236,52 tis. Kč, oproti skutečným příjmům. V upraveném rozpočtu již došlo k navýšení těchto příjmů na 176 925,82 tis. Kč, avšak na konci roku byla jejich hodnota ještě o 4 175,70 tis. Kč vyšší, skutečné příjmy tedy celkem činily 181 101,52 tis. Kč.

V roce 2008 došlo k nárůstu výdajů schváleného rozpočtu o 10 741,49 tis. Kč oproti výdajům skutečným. Podle hodnoty výdajů v rozpočtu upraveném, město dokonce počítalo s výdaji v hodnotě 217 025,82 tis. Kč, avšak tyto výdaje byly ve skutečnosti podstatně nižší, činily 181 706,49 tis. Kč.

Tab. 24. Plnění příjmů a výdajů rozpočtu v roce 2008 (v %)

Položka	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet
Příjmy	138,39	102,36
Výdaje	106,28	83,73

Zdroj: vlastní

Tabulka 24. znázorňuje procentuelní plnění skutečných příjmů a výdajů, oproti schválenému a upravenému rozpočtu. Můžeme si povšimnout, že skutečné příjmy vzrostly o 38,39 % oproti schválenému rozpočtu a o 2,36 % oproti upravenému rozpočtu. Skutečné výdaje se zvýšily ve srovnání se schváleným rozpočtem o 6,28 %. Při srovnání rozpočtu upraveného zde došlo ke snížení skutečných výdajů o 16,27 %.

Celkové příjmy a výdaje rozpočtu v roce 2009

Tab. 25. Příjmy a výdaje rozpočtu v roce 2009 (tis. Kč)

Název položky	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutečnost
Příjmy	153 600,00	206 302,44	208 136,68
Výdaje	289 600,00	342 302,44	234 241,93
+ / -	- 136 000,00	- 136 000,00	- 26 105,25

Zdroj: vlastní

Při pohledu do Tab. 25. je zřejmé, že město v roce 2009 schválilo rozpočet s ještě vyšším schodkem než v roce předchozím, tento schodek byl ve výši 136 000 tis. Kč. Skutečný schodek byl, stejně jako v roce 2008, menší než ve schváleném rozpočtu, avšak v tomto roce stále značně vysoký, s hodnotou 26 105,25 tis. Kč.

Ve schváleném rozpočtu město opět počítalo s nižšími příjmy, než které skutečně získalo do konce roku. Tento rozdíl je v absolutním vyjádření 54 536,68 tis. Kč. Příjmy upraveného rozpočtu se od skutečných příjmů liší jen o 1 834,24 tis. Kč. Výše skutečných příjmů v roce 2009 byla 208 136,68 tis. Kč.

Město mělo v roce 2009 výrazně nižší výdaje, než předpokládalo při schvalování a úpravě rozpočtu. Skutečné výdaje byly o 55 358,07 tis. Kč nižší, než výdaje schváleného rozpočtu a dokonce o 108 060,51 tis. Kč nižší, než u rozpočtu upraveného. Hodnota skutečných výdajů byla rovna 234 241,93 tis. Kč.

Tab. 26. Plnění příjmů a výdajů rozpočtu v roce 2009 (v %)

Položka	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet
Příjmy	135,51	100,89
Výdaje	80,88	68,43

Zdroj: vlastní

Skutečné příjmy byly oproti schválenému rozpočtu o 35,51 % vyšší, avšak příjmy upraveného rozpočtu se lišily od skutečnosti pouze o 0,89 %. Můžeme si povšimnout procentuelních hodnot u výdajů, kde došlo ve skutečných výdajích ke snížení o 19,12 % oproti rozpočtu schválenému a ke snížení o 31,57 % u rozpočtu upraveného.

Celkové příjmy a výdaje rozpočtu v roce 2010

Tab. 27. Příjmy a výdaje rozpočtu v roce 2010 (tis. Kč)

Název položky	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutečnost
Příjmy	216 500,00	254 982,93	255 671,04
Výdaje	282 000,00	320 482,93	296 960,22
+ / -	- 65 500,00	-65 500,00	- 41 289,18

Zdroj: vlastní

Tabulka 27. jasně ukazuje, že schodek schváleného rozpočtu se v roce 2010 snížil o více než 50 % oproti roku 2009. Avšak skutečný schodek na konci roku je v tomto případě výrazně vyšší, o 15 183,93 tis. Kč než v roce 2009, tedy 41 289,18 tis. Kč.

Příjmy schváleného rozpočtu byly tradičně plánovány nižší, v roce 2010 v absolutním vyjádření o 39 171,04 tis. Kč, oproti příjmům získaným do konce roku, stejně jako v předchozích letech. Příjmy upraveného rozpočtu se od skutečných příjmů lišily pouze o 688,11 tis. Kč. Výše skutečných příjmů v roce 2010 byla 255 671,04 tis. Kč. S přihlédnutím k hodnotám ve všech tabulkách můžeme s jistotou říci, že skutečné příjmy města každoročně rostou.

I když schválený rozpočet roku 2010 počítal s výdaji ve výši 282 000 tis. Kč, tyto byly ve skutečnosti o 14 960,22 tis. Kč vyšší, tedy celkem 296 960,22 tis. Kč. Také výdaje upraveného rozpočtu byly výrazně vyšší než schválené a skutečné výdaje, od skutečných

výdajů se lišily o 23 522,71 tis. Kč. Skutečné výdaje města mají stejně jako příjmy každoročně rostoucí trend.

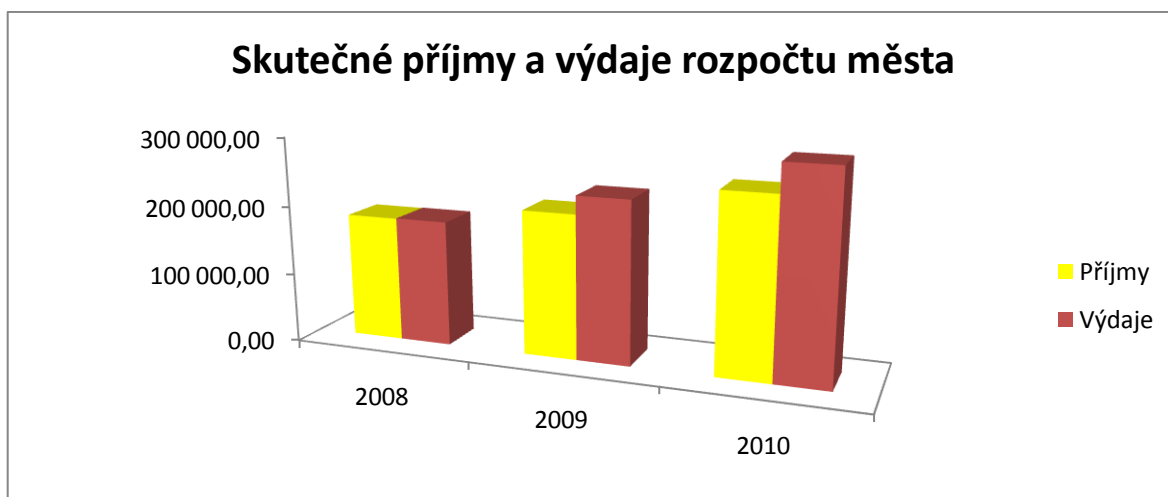
Tab. 28. Plnění příjmů a výdajů rozpočtu v roce 2010 (v %)

Položka	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet
Příjmy	118,09	100,27
Výdaje	113,65	92,66

Zdroj: vlastní

Procentuelně byly skutečné příjmy roku 2010 o 18,09 % vyšší než ve schváleném rozpočtu. Upravený rozpočet se lišil od skutečnosti hodnotou velmi malou, tj. 0,27 %. Výdaje se ve skutečnosti zvýšily oproti schválenému rozpočtu o 13,65 %, avšak oproti upravenému rozpočtu byly nižší o 7,34 %.

Graf 13. Skutečné příjmy a výdaje rozpočtu v letech 2008–2010 (tis. Kč)

Zdroj: vlastní

9.1 Analýza příjmů města v letech 2008–2010

Příjmy města jsou dle rozpočtové skladby rozděleny do 4 tříd, kterými jsou daňové příjmy, nedaňové příjmy, kapitálové příjmy a přijaté dotace. Jejich analýza je zaměřena nejprve na tyto příjmy souhrnně za celé sledované období a poté na jednotlivé významné položky zvlášť.

Tab. 29. Struktura skutečných příjmů rozpočtu v letech 2008–2010 (tis. Kč)

Název položky	2008	2009	2010
Daňové příjmy	97 578,80	87 778,34	87 684,99
Nedaňové příjmy	21 493,95	22 482,34	28 684,93
Kapitálové příjmy	1 075,81	2 643,04	2 389,64
Přijaté dotace	60 952,96	95 232,96	136 911,48
CELKEM	181 101,52	208 136,68	255 671,04

Zdroj: vlastní

Tab. 30. Vertikální analýza skutečných příjmů rozpočtu v letech 2008–2010 (v %)

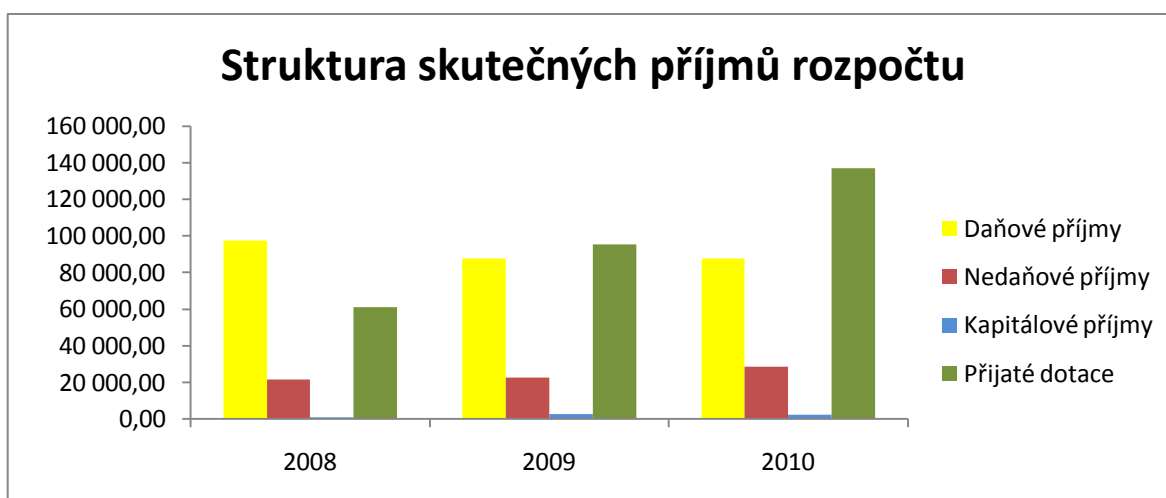
Název položky	2008	2009	2010
Daňové příjmy	53,88	42,17	34,30
Nedaňové příjmy	11,87	10,80	11,22
Kapitálové příjmy	0,59	1,27	0,93
Přijaté dotace	33,66	45,76	53,55
CELKEM	100,00	100,00	100,00

Zdroj: vlastní

Skutečné příjmy města, jak již bylo zmíněno dříve, každoročně rostou. Největší podíl by měly logicky tvořit příjmy daňové, avšak jejich velikost každoročně klesá. Výše daňových příjmů se mezi lety 2008 až 2010 snížila o 9 893,81 tis. Kč, na konečných 87 684,99 tis. Kč. Podíl daňových příjmů na celkových příjmech každý rok také klesá, z původních více než 50 % v roce 2008, na 34,30 % v roce 2010. Příčinou poklesu podílu daňových příjmů na celkových je nárůst hodnoty přijatých dotací. Nedaňové příjmy si během sledovaného období udržují vyrovnanou hodnotu a mají mírně rostoucí tendenci. Mezi lety 2008–2010 došlo k jejich zvýšení v absolutním vyjádření o 7 190,98 tis. Kč, na konečných 28 684,93 tis. Kč a jejich podíl na příjmech celkových se stabilně pohybuje okolo 11 %. Kapitálové příjmy města se mezi prvními dvěma sledovanými lety zvýšily o 1 567,23 tis. Kč a jejich hodnota dále mírně klesla na konečných 2 389,64 tis. Kč v roce 2010. Podíl kapitálových příjmů na celkových příjmech města je jen nepatrný, v roce 2010 je to jen 0,93 %. Městu se každoročně daří získávat vyšší dotace. Rozdíl v hodnotě

přijatých dotací je mezi rokem 2008 a 2010 velmi výrazný, jedná se o částku 75 958,52 tis. Kč. V roce 2010 získalo dotace v celkové hodnotě 136 911,48 tis. Kč. Podíl přijatých dotací na celkových příjmech se tedy logicky společně se zvyšováním jejich hodnoty také zvyšuje, v roce 2010 činí již více než 50 %.

Graf 14. Struktura skutečných příjmů rozpočtu v letech 2008–2010 (tis. Kč)

Zdroj: vlastní

9.1.1 Daňové příjmy

Jak již bylo řečeno v teoretické části, daňové příjmy tvoří jednu z nejvýznamnějších položek v příjmech rozpočtu města. Daňové příjmy dělíme na sdílené a svěřené daně, a poplatky.

Městu se rozděluje 21,40 % z celostátního hrubého výnosu sdílených daní, kterými jsou:

- daň z přidané hodnoty,
- daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a funkčních požitků,
- daň z příjmů fyzických osob vybírané srážkou podle zvláštní sazby,
- daň z příjmů fyzických osob,
- daň z příjmů právnických osob.

Mezi svěřené daně patří:

- daň z nemovitostí, příjemcem je ta obec, na jejímž území se nemovitost nachází,
- daň z příjmů právnických osob, v případech, kdy poplatníkem je příslušná obec, s výjimkou daně vybírané srážkou podle zvláštní sazby. [18]

Nové Město nad Metují vybírá do příjmové strany rozpočtu několik druhů poplatků. Jsou jimi například poplatky za znečišťování ovzduší, poplatek ze psů, poplatek za užívání veřejného prostranství, poplatek za provozovaný výherní hrací přístroj, odvody za odnětí půdy ze zemědělského půdního fondu, odvod výtěžku z provozování loterií, správní poplatky a další.

Tab. 31. Vývoj daňových příjmů rozpočtu v letech 2008–2010 (tis. Kč)

Rok	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutečnost
2008	94 220,00	97 390,92	97 578,80
2009	98 240,00	89 511,01	87 778,34
2010	88 250,00	90 388,00	87 684,99

Zdroj: vlastní

Tab. 32. Plnění daňových příjmů rozpočtu v letech 2008–2010 (v %)

Rok	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet
2008	103,56	100,19
2009	89,35	98,06
2010	99,36	97,00

Zdroj: vlastní

Tabulka 31. ukazuje, že městu se daří schvalovat daňové příjmy v hodnotě velmi blízké skutečně získaným prostředkům do konce roku. V roce 2008 byly skutečné příjmy vyšší než plánované, příjmy schváleného rozpočtu se lišily od skutečných o 3 358,8 tis. Kč a upravený rozpočet poté o pouhých 187,88 tis. Kč. Můžeme názorně vidět, že v roce 2009 došlo ke snížení skutečně získaných daňových příjmů, oproti schválenému rozpočtu o 10,65 %, tento pokles bys zapříčiněn snížením hodnoty získané daně z příjmu právnických osob, v souvislosti se snížením sazby této daně. Rok 2010 byl ze sledovaných let nejvíce vyrovnaný, příjmy schváleného a upraveného rozpočtu se blížily skutečnosti průměrně 98 %. V posledních dvou letech je výše získaných daňových příjmů téměř stejná, v roce 2010 je to 87 684,99 tis. Kč.

Mezi skutečně obdrženými daňovými příjmy nejvýrazněji vyniká položka daň z přidané hodnoty. Podle údajů v rozpočtu města její hodnota mezi prvními dvěma sledovanými lety

mírně poklesla o 964,87 tis. Kč. Dále mezi lety 2009 a 2010 došlo k navýšení o částku v absolutním vyjádření 1 571,82 tis. Kč, na konečných 36 147,93 tis. Kč.

Další položkou, která trvale vykazuje vysokou hodnotu, je daň z příjmu právnických osob. U této ovšem můžeme během sledovaných let pozorovat pokles způsobený snížením sazby této daně. V roce 2008 dosahovala výše 24 884,67 tis. Kč, zatímco v roce 2010 byla o 8 118,77 tis. Kč nižší, tedy 16 765,90 tis. Kč.

Významnou položkou rozpočtu na příjmové straně v daňových příjmech je také daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a funkčních požitků. Vývoj hodnoty této daně je vyrovnaný, nedochází u ní k výrazným změnám. Mezi lety 2008 a 2009 došlo k mírnému poklesu skutečné hodnoty této daně o 1 315,87 tis. Kč, avšak v roce 2010 oproti roku 2009 je její hodnota téměř totožná, došlo ke zvýšení pouze o necelých 291 tis. Kč. Konečná hodnota v roce 2010 je 16 543,57 tis. Kč.

Nezanedbatelný příjem má město také z daně z příjmů fyzických osob ze SVČ (v posledním sledovaném roce částka 4 607,56 tis. Kč), správních poplatků (jejichž hodnota každoročně mírně klesá, v roce 2010 je 2 871,56 tis. Kč), daně z nemovitostí (díky zvýšení této daně v roce 2010, došlo k nárůstu získané hodnoty o 2 265,73 tis. Kč, na 5 742,21 tis. Kč), poplatků za provozovaný výherní hrací přístroj a dalších daňových příjmů.

9.1.2 Nedaňové příjmy

Nedaňové příjmy města jsou tvořeny splátkami půjčených prostředků od obecně prospěšných společností a podobných subjektů, splátkami půjčených prostředků od obyvatelstva, příjmy z poskytování služeb a výrobků, přijatými sankčními platbami, příjmy z pronájmu pozemků, příjmy z pronájmu ostatních nemovitostí a jejich částí, odvody příspěvkových organizací, přijatými nekapitálovými příspěvky a náhradami, příjmy z prodeje krátkodobého a drobného dlouhodobého majetku a přijatými pojistnými náhradami. Následující dvě tabulky popisují strukturu nedaňových příjmů v jednotlivých sledovaných letech z hlediska schváleného rozpočtu, upraveného rozpočtu a skutečnosti. Dále pak plnění těchto rozpočtů oproti skutečnosti.

Tab. 33. Vývoj nedaňových příjmů rozpočtu v letech 2008–2010 (tis. Kč)

Rok	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutečnost
2008	19 498,50	19 033,00	21 493,95
2009	21 718,53	21 233,53	22 482,34
2010	29 291,00	27 871,00	28 684,93

Zdroj: vlastní

Tab. 34. Plnění nedaňových příjmů rozpočtu v letech 2008–2010 (v %)

Rok	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet
2008	110,23	112,93
2009	103,52	105,88
2010	97,93	102,92

Zdroj: vlastní

Podle údajů v první tabulce můžeme usoudit, že výše skutečných nedaňových příjmů má každoročně rostoucí tendenci. Oproti schválenému a upravenému rozpočtu město vždy získá ve skutečnosti příjem vyšší. Výjimkou je pouze rok 2010, kde je výše schváleného rozpočtu podle tab. 34. nižší, tvoří pouze 97,93 % později skutečně získaného příjmu. Ve všech ostatních případech město plní své rozpočty na více než 100 %. V prvních dvou sledovaných letech došlo k navýšení hodnoty skutečných nedaňových příjmů v absolutním vyjádření o 988,39 tis. Kč. Mezi lety 2008 až 2010 se hodnota nedaňových příjmů zvýšila celkem o 7 190,98 tis. Kč, na konečných 28 684,93 tis. Kč.

Položkou s nejvyšší hodnotou v nedaňových příjmech ve sledovaném období je bytové hospodářství, konkrétně příjmy z pronájmu ostatních nemovitostí a jejich částí. Hodnota těchto skutečných příjmů se každoročně zvyšuje. Z původních 6 606,15 tis. Kč v roce 2008, došlo k navýšení o celkem 2 902,70 tis. Kč, na 9 508,85 tis. Kč v roce 2010.

Sběr a svoz komunálních odpadů, přesněji položka příjmy z poskytování služeb a výrobků, je také položkou s vysokou hodnotou v nedaňových příjmech. Výše tohoto příjmu plynoucího do městského rozpočtu je ve sledovaných letech vyrovnaná. Pohybuje se v rozmezí od 2 964,55 tis. Kč v roce 2008, přes mírné zvýšení na 3 305,95 tis. Kč v roce 2009, na konečných 3 272,68 tis. Kč v roce 2010.

Další z významných položek nedaňových příjmů jsou příjmy z nebytového hospodářství, přesněji příjmy z pronájmu ostatních nemovitostí a jejich částí. Skutečné příjmy plynoucí z této položky se v prvních dvou sledovaných letech mírně snížily o 150,37 tis. Kč, v roce 2010 oproti roku 2009, došlo k nárůstu o 417 tis. Kč na 2 847,21 tis. Kč.

Mezi nezanedbatelné položky v nedaňových příjmech patří také podpora ostatních produkčních činností (její výše každoročně roste a dosahuje 1 915,86 tis. Kč v roce 2010), využívání a zneškodňování komunálních odpadů (konkrétně položka příjmy z poskytování služeb a výrobků, její skutečná hodnota se zvýšila ve sledovaných letech o 466,34 tis. Kč, na 1 542,34 tis. Kč), obecné příjmy a výdaje z finančních operací (položka příjmy z úroků v roce 2008 dosáhla hodnoty 1 126,28 tis. Kč, v dalších letech došlo ke snížení), ostatní sociální péče a pomoc ostatním skupinám obyvatelstva (položka příjmy z poskytování služeb a výrobků v roce 2010 dosahuje hodnoty 1 085,73 tis. Kč), nízko-prahová zařízení pro děti a mládež (položka příjmy z poskytování služeb a výrobků v roce 2010 vzrostla na částku 2 184,35 tis. Kč).

9.1.3 Kapitálové příjmy

Kapitálové příjmy města jsou tvořeny příjmy z prodeje pozemků, příjmy z prodeje ostatního hmotného dlouhodobého majetku, příjmy z prodeje ostatních nemovitostí a jejich částí.

Tab. 35. Vývoj kapitálových příjmů rozpočtu v letech 2008–2010 (tis. Kč)

Rok	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutečnost
2008	700,00	730,00	1 075,81
2009	1 590,00	1 590,00	2 643,04
2010	1 155,00	1 155,00	2 389,64

Zdroj: vlastní

Tab. 36. Plnění kapitálových příjmů rozpočtu v letech 2008–2010 (v %)

Rok	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet
2008	153,69	147,37
2009	166,23	166,23
2010	206,90	206,90

Zdroj: vlastní

Z uvedených tabulek vyplývá, že město schvaluje kapitálové příjmy ve výrazně nižší hodnotě, než kterou do konce roku skutečně získá. Kapitálové příjmy v obou rozpočtech plní oproti skutečným příjmům, kromě jednoho případu, na více než 150 %. V roce 2010 dokonce na více než 206 %. Hodnota skutečných kapitálových příjmů mezi lety 2008 a 2009 vzrostla o 1 567,23 tis. Kč. V dalších dvou letech poté mírně klesla o 253,40 tis. Kč na 2 389,64 tis. Kč v roce 2010. V rozpočtech je možné dohledat všechny dotčené položky za jednotlivé roky, které jsou tedy jmenovány v následujícím textu.

Celkovou částku 1 075,81 tis. Kč skutečných kapitálových příjmů za rok 2008 společně tvoří následující položky. Komunální služby a územní rozvoj, konkrétně příjmy z prodeje pozemků městu vynesly v roce 2008 celkem 1 031,71 tis. Kč a příjmy z prodeje ostatního hmotného dlouhodobého majetku ve stejném roce byly ve výši 36,90 tis. Kč. Činnost místní správy, v položce příjmy z prodeje ostatního hmotného dlouhodobého majetku dosáhly hodnoty 7,20 tis. Kč.

V roce 2009 skutečné kapitálové příjmy dosáhly hodnoty ve výši 2 643,04 tis. Kč. Tuto celkovou částku tvoří odvádění a čištění odpadních vod a nakládání s kaly, konkrétně položka příjmy z prodeje ostatního hmotného dlouhodobého majetku s hodnotou 88,66 tis. Kč. Dále předškolní zařízení s položkou příjmy z prodeje ostatního hmotného dlouhodobého majetku v hodnotě 2 tis. Kč, komunální služby a územní rozvoj s položkou příjmy z prodeje pozemků v hodnotě 2 525,98 tis. Kč, péče o vzhled obcí a veřejnou zeleň s položkou příjmy z prodeje ostatního hmotného dlouhodobého majetku v hodnotě 26,10 tis. Kč, činnost místní správy s položkou příjmy z prodeje ostatního hmotného dlouhodobého majetku v hodnotě 0,30 tis. Kč.

Hodnota kapitálových příjmů roku 2010 je rovna částce 2 389,64 tis. Kč. V tomto roce jsou tvořeny položkami odvádění a čištění odpadních vod a nakládání s kaly, konkrétně příjmy z prodeje ostatního hmotného dlouhodobého majetku ve výši 88,66 tis. Kč. Dále bytové hospodářství s položkou příjmy z prodeje ostatních nemovitostí a jejich částí v hodnotě 1 148,00 tis. Kč, nebytové hospodářství s položkou příjmy z prodeje ostatních nemovitostí a jejich částí ve výši 1 000,00 tis. Kč, komunální služby a územní rozvoj s položkou příjmy z prodeje pozemků v hodnotě 152,98 tis. Kč.

9.1.4 Přijaté dotace

Jak již bylo zmíněno v teoretické části, přijaté dotace představují druhý největší zdroj příjmů obecního rozpočtu. V rozpočtu Nového Města nad Metují se v průběhu

sledovaných let stávají dokonce zdrojem největším. Jsou tvořeny neinvestičními přijatými transfery z všeobecné pokladní správy státního rozpočtu, neinvestičními přijatými transfery ze státního rozpočtu v rámci souhrnného dotačního vztahu, ostatními neinvestičními přijatými transfery ze státního rozpočtu, neinvestičními přijatými transfery od obcí, investičními přijatými transfery od obcí, neinvestičními přijatými transfery od krajů, převody z rozpočtových účtů, investičními přijatými transfery ze státních fondů, investičními přijatými transfery od krajů, neinvestičními přijatými transfery od regionálních rad a investičními přijatými transfery od regionálních rad.

Tab. 37. Vývoj přijatých dotací rozpočtu v letech 2008–2010 (tis. Kč)

Rok	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutečnost
2008	16 446,50	59 771,90	60 952,96
2009	32 051,47	93 967,90	95 232,96
2010	97 804,00	135 568,93	136 911,48

Zdroj: vlastní

Tab. 38. Plnění přijatých dotací rozpočtu v letech 2008–2010 (v %)

Rok	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet
2008	370,61	101,98
2009	297,13	101,35
2010	139,99	100,99

Zdroj: vlastní

Z tabulek 37. a 38. je zřejmé, že městu se každoročně velmi úspěšně daří získávat dotace ve vysoké hodnotě. Schválený rozpočet roku 2008 počítal s dotacemi ve výši pouhých 16 446,50 tis. Kč, avšak ve skutečnosti se podařilo získat příjem o 270,61 % vyšší, tedy celkem 60 952,96 tis. Kč. Plnění rozpočtu schváleného oproti skutečnosti se v roce 2009 také blíží 300 %, skutečně získané dotace byly v hodnotě 95 232,96 tis. Kč. Při schvalování rozpočtu roku 2010 již město zohlednilo možnost získání vyšších dotací a tento se liší od skutečnosti o 39,99 %, město získalo ve skutečnosti dotace vyšší, v hodnotě 136 911,48 tis. Kč. Upravený rozpočet ve všech sledovaných letech se blížil skutečným příjmům, lišil se vždy pouze hodnotou přibližně 1 %.

Položka ostatní neinvestiční přijaté transfery ze státního rozpočtu tvoří jednu z nejvyšších položek přijatých dotací ve sledovaných letech, na neinvestiční účely. Její hodnota je vyrovnaná, mírně se zvyšuje, až na konečných 33 210,84 tis. Kč. Neinvestiční přijaté transfery ze státního rozpočtu v rámci souhrnného dotačního vztahu mezi lety 2008 až 2010 jen velmi mírně zvýšily svoji hodnotu v absolutním vyjádření o 329,90 tis. Kč, na konečných 16 757,00 tis. Kč v roce 2010. Oproti roku 2008, město v dalších dvou letech také získalo ostatní investiční přijaté transfery ze státního rozpočtu, v hodnotě 14 889,73 tis. Kč v roce 2009, a v hodnotě 18 853,12 tis. Kč v roce 2010, tyto investiční transfery město využilo k realizaci probíhajících projektů. Od roku 2009 v rozpočtu města figuruje položka investiční přijaté transfery od regionálních rad, její hodnota během roku 2009 a 2010 velmi výrazně roste, z důvodu úspěšnosti žádostí o finanční podporu na projekty realizované městem. Z původních 23 035,87 tis. Kč v roce 2009, na částku 57 506,25 tis. Kč získaných v roce 2010.

9.2 Analýza výdajů města v letech 2008–2010

Výdaje města jsou dle rozpočtové skladby rozděleny do 2 tříd, kterými jsou běžné výdaje a kapitálové výdaje. Jejich analýza je zaměřena, stejně jako u analýzy skutečných příjmů, nejprve na tyto výdaje souhrnně za celé sledované období a poté na analýzu jednotlivých významných položek zvlášť.

Tab. 39. Struktura skutečných výdajů rozpočtu v letech 2008–2010 (tis. Kč)

Název položky	2008	2009	2010
Běžné výdaje	152 819,48	155 187,65	152 274,87
Kapitálové výdaje	28 887,01	79 054,28	144 685,35
CELKEM	181 706,49	234 241,93	296 960,22

Zdroj: vlastní

Tab. 40. Vertikální analýza skutečných výdajů rozpočtu v letech 2008–2010 (v %)

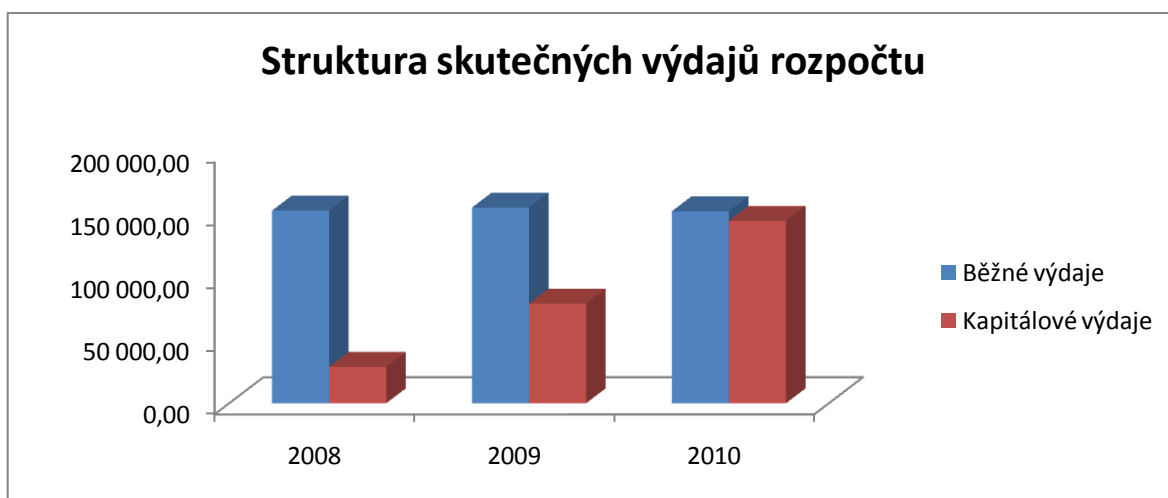
Název položky	2008	2009	2010
Běžné výdaje	84,10	66,25	51,28
Kapitálové výdaje	15,90	34,75	48,72
CELKEM	100,00	100,00	100,00

Zdroj: vlastní

Podle údajů z tabulky 39. a 40. můžeme jasně vidět, že hodnota běžných výdajů je v období 2008–2010 téměř konstantní, pouze v roce 2009 došlo k jejímu mírnému nárůstu. Běžné výdaje města v roce 2010 činily 152 274,87 tis. Kč. Původní hodnota podílu na celkových výdajích v roce 2008 představovala více než 84 %, což znamená, že běžné výdaje byly hlavní složkou celkových výdajů. Podíl na celkových výdajích však od roku 2008 oproti roku 2009 klesá na 66,25 %, z důvodu výrazného nárůstu kapitálových výdajů. Mezi lety 2009 a 2010 se tento podíl snížil téměř na hranici 50 %.

Velmi zajímavý vývoj můžeme ovšem pozorovat u výdajů kapitálových. Jejich hodnota mezi lety 2009 oproti 2008 je více než dva a půl násobně vyšší, rovna 79 054,28 tis. Kč. V roce 2010 činí celkem částku 144 685,35 tis. Kč, která je o 65 631,07 tis. Kč vyšší než hodnota v roce předešlém. Podíl výdajů kapitálových na celkových výdajích se v průběhu let 2008–2010 zvýšil z 15,90 % na 48,72 %, v důsledku velkých investic, realizovaných městem v tomto období.

Graf 15. Struktura skutečných výdajů rozpočtu v letech 2008–2010 (tis. Kč)

Zdroj: vlastní

9.2.1 Běžné výdaje

Běžné výdaje jsou pravidelnými neinvestičními výdaji města realizovanými během rozpočtového období. Tvoří je příspěvky města vlastním příspěvkovým organizacím, veřejná finanční podpora různým organizacím a dále výdaje spojené s chodem města a úřadu. Můžeme jmenovat například výdaje na bezpečnost a veřejný pořádek, požární ochrana, činnost místní správy, cestovní ruch, provoz veřejné silniční dopravy, odvádění a čištění odpadních vod a nakládání s kaly, předškolní zařízení a školy, filmová tvorba,

ostatní záležitosti kultury, zachování a obnova kulturních památek, ostatní ambulantní péče, bytové hospodářství, nebytové hospodářství, veřejné osvětlení, pohřebnictví, územní plánování, komunální služby a územní rozvoj, sběr a svoz komunálních odpadů a nebezpečných odpadů, protierozní, proti lavinová a proti požární ochrana, péče o vzhled obcí a veřejnou zeleň, sociální dávky a mnoho dalších.

Tab. 41. Vývoj běžných výdajů rozpočtu v letech 2008–2010 (tis. Kč)

Rok	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutečnost
2008	124 145,00	160 352,87	152 819,48
2009	131 915,00	162 299,84	155 187,65
2010	125 245,00	165 233,13	152 274,87

Zdroj: vlastní

Tab. 42. Plnění běžných výdajů rozpočtu v letech 2008–2010 (v %)

Rok	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet
2008	123,10	95,30
2009	117,64	95,62
2010	121,58	92,16

Zdroj: vlastní

Jak již bylo zmíněno, můžeme říci, že běžné výdaje si udržují každoročně velmi vyrovnanou hodnotu pohybující se zhruba okolo částky 153 000 tis. Kč. Jsou schvalovány obvykle průměrně o 20% nižší, než jsou na konci období skutečné výdaje. Avšak hodnoty u upraveného rozpočtu jsou pravidelně vyšší, než skutečné výdaje. V roce 2009 oproti roku 2008 došlo k mírnému navýšení těchto skutečných výdajů v absolutním vyjádření o 2 368,17 tis. Kč na 155 187,65 tis. Kč, v roce 2010 ovšem znovu došlo ke snížení na hodnotu srovnatelnou s rokem 2008. Vzhledem k tomu, že město v rámci běžných výdajů financuje skutečně velké množství činností a organizací, jsou uvedeny pouze některé jako příklad.

Nejvýznamnější položkou výdajové stránky rozpočtu města v běžných výdajích je činnost místní správy, přičemž celková suma vynakládaná na tuto činnost každoročně roste. V roce 2008 dosahovaly skutečně vynaložené výdaje hodnoty 35 894,20 tis. Kč. V roce 2009 oproti roku 2008 došlo k navýšení v absolutním vyjádření o 791,34 tis. Kč. Rok 2010 byl

srovnatelný s rokem předchozím, došlo pouze k mírnému zvýšení, na konečných 36 921,50 tis. Kč. Výdaje na činnost místní správy mají na celkových skutečných běžných výdajích podíl 24,25 %.

Město každoročně přiděluje prostřednictvím příspěvků na péči sociální dávky. Výše vyplacených sociálních dávek si drží každoročně velmi vyrovnanou hodnotu, mezi lety 2008 a 2009 mírně poklesla o 117 tis. Kč, avšak mezi dalšími dvěma sledovanými lety došlo opět k nárůstu o 154 tis. Kč na konečných 22 641 tis. Kč, což je hodnota téměř totožná s rokem 2008.

Zajímavou položkou z hlediska velikosti vydaných peněžních prostředků je také péče o vzhled obcí a veřejnou zeleň, jejíž hodnota každoročně mírně roste a pohybuje se v průměru okolo 10 000 tis. Kč.

9.2.2 Kapitálové výdaje

Prostřednictvím kapitálových výdajů město financuje dlouhodobé investice, na období obvykle delší než rozpočtové. V případě Nového Města nad Metují se jedná především o financování rekonstrukcí a údržby budov, jako jsou základní školy, městská knihovna a mnoho dalších.

Tab. 43. Vývoj kapitálových výdajů rozpočtu v letech 2008–2010 (tis. Kč)

Rok	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutečnost
2008	46 820,00	56 672,95	28 887,01
2009	157 685,00	180 002,60	79 054,28
2010	156 755,00	155 249,80	144 685,35

Zdroj: vlastní

Tab. 44. Plnění kapitálových výdajů rozpočtu v letech 2008–2010 (v %)

Rok	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet
2008	61,70	50,97
2009	50,13	43,92
2010	92,30	93,20

Zdroj: vlastní

Jak lze vidět z tab. 43. a 44., město v letech 2008 a 2009 ve schváleném i upraveném rozpočtu počítá s kapitálovými výdaji výrazně vyššími, než jaké poté vydalo ve skutečnosti, a proto tyto rozpočty plní pouze na zhruba 50 %. Rok 2010 již tyto rozpočty plní přibližně na 90 %. Výše skutečných kapitálových výdajů každoročně výrazně roste, protože město realizuje hned několik projektů. V roce 2008 byly nižší v absolutním vyjádření o 115 798,34 tis. Kč než v roce 2010, kdy jejich skutečná hodnota byla 144 685,35 tis. Kč.

Vysoký příspěvek od města každoročně obdrží základní školy. Tento příspěvek se během sledovaného období více než zdvojnásobil z původních 14 395,62 tis. Kč v roce 2008 na 33 595,21 tis. Kč. Největší podíl tvoří příspěvek na budovy, haly a stavby, což souvisí se zateplováním budov základních škol, a s prováděnými rekonstrukcemi.

Velmi vysokou částkou město také přispívá na údržbu silnic a komunikací. V roce 2008 její hodnota představovala pouze 2 977,95 tis. Kč, zatímco v roce 2009 došlo k velkému nárůstu celkem na 32 230,98 tis. Kč, z důvodu zvýšení výdajů na budovy, haly a stavby. Rok 2010 zaznamenal opět mírné snížení na 27 149,77 tis. Kč, avšak tato hodnota je stále vysoká.

V položce odvádění a čištění odpadních vod došlo v roce 2010 k výraznému zvýšení na 16 915,87 tis. Kč, ačkoli původně v předešlých letech se její hodnota pohybovala v průměru okolo 1 200 tis. Kč. Zvýšení bylo způsobeno opět v důsledku navýšení výdajů na budovy, haly a stavby.

Velmi významně se zvýšila ve sledovaných letech položka činnosti knihovnické. V roce 2008 dosahovala její skutečná hodnota pouze 3 638,46 tis. Kč. Zatímco v dalších dvou letech došlo k rekonstrukci budovy Městské knihovny, což zapříčinilo nárůst hodnoty výdajů v roce 2009 na 11 353,50 tis. Kč a v roce 2010 na celkem 54 725,88 tis. Kč.

9.3 Financování

Smyslem financování je zajištění finančních zdrojů, jinými slovy financování schodku hospodaření nebo využití přebytku hospodaření. Je poslední třídou v rozpočtové skladbě podle druhového členění.

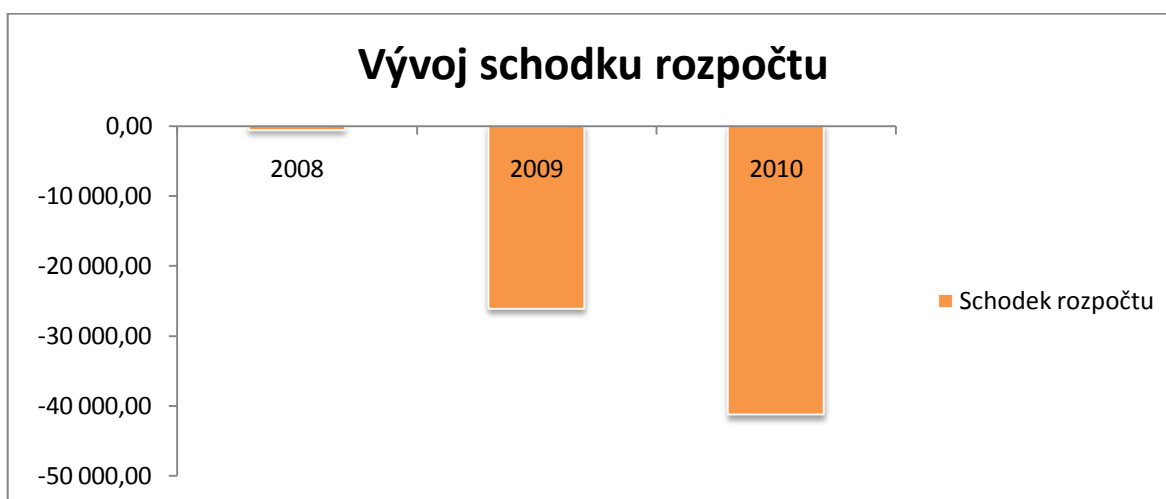
Tab. 45. Vývoj financování města v letech 2008–2010 (tis. Kč)

Název položky	2008	2009	2010
Příjmy	181 101,52	208 136,68	255 671,04
Výdaje	181 706,49	234 241,93	296 960,22
+ / -	- 604,97	- 26 105,25	- 41 289,18
Financování	604,97	26 105,25	41 289,18

Zdroj: vlastní

Jak již bylo zmíněno, město hospodaří s každoročně se zvyšujícím schodkem rozpočtu, což je velmi nepříznivá situace. Mezi lety 2008 až 2010 se schodek rozpočtu zvýšil více než 68 krát na konečných 41 289,18 tis. Kč. Tento schodek je způsoben právě investicemi, které město každoročně provádí. Nutností je, aby rozpočet města byl vyrovnaný, proto dochází k čerpání úvěrů na pokrytí těchto schodků. V roce 2009 město čerpalo úvěr od Komerční banky ve výši 13 967,03 tis. Kč a v roce 2010 u téže banky úvěr ve výši 35 810,84 tis. Kč, oba se splatností 10 let od roku 2011. V roce 2010 město dále čerpalo od Státního fondu životního prostředí ČR částku 1 063,61 tis. Kč se splatností 10 let od roku 2012.

Graf 16. Vývoj schodku rozpočtu v letech 2008–2010 (tis. Kč)

Zdroj: vlastní

9.4 Čerpání zdrojů z fondů EU

Protože přijaté dotace souvztažně s kapitálovými výdaji tvoří největší podíl na příjmové a výdajové straně rozpočtu města a každoročně výrazně rostou, je v příloze P II uveden souhrnný výčet projektů, které město realizuje, nebo se realizovat chystá. V rámci Programovacího období 2007–2013 Nové Město nad Metují plně využívá možnosti čerpání finančních prostředků ze zdrojů Evropské unie. Během sledovaných let dochází k realizaci hned několika projektů, na které jsou tyto prostředky čerpány. Město ve všech sledovaných letech předkládalo žádosti o dotace poskytované z fondů Evropské unie a s většinou z nich již také uspělo.

10 FINANČNÍ ANALÝZA

Následující část bakalářské práce je zaměřena na výpočet a zhodnocení vybraných ukazatelů likvidity a zadluženosti.

10.1 Ukazatele likvidity

Ukazatele likvidity měří schopnost účetní jednotky uhradit své finanční závazky v okamžiku jejich splatnosti.

Běžná likvidita

Běžná likvidita udává, kolikrát jsou závazky kryty oběžnými aktivy. Jedná se o podíl oběžných aktiv a krátkodobých závazků.

Tab. 46. Hodnota běžné likvidity v letech 2008–2010

Název položky	2008	2009	2010
Oběžná aktiva (tis. Kč)	53 201,20	46 375,06	36 733,94
Krátkodobé závazky (tis. Kč)	5 420,50	29 188,77	102 861,65
Běžná likvidita	9,80	1,59	0,36

Zdroj: vlastní

Doporučená hodnota běžné likvidity se pohybuje v intervalu $\langle 1,5; 2,5 \rangle$. Podle výsledků v tabulce je zřejmé, že město dosáhlo hodnoty tohoto doporučeného intervalu pouze v roce 2009. V roce 2010 je hodnota běžné likvidity pouze 0,36 což znamená, že město není příliš flexibilně schopno hradit své finanční závazky v době jejich splatnosti. Proto bych doporučila výrazněji snížit hodnotu krátkodobých závazků (jejichž zvýšení bylo také ovlivněno změnou účtování v roce 2010, neboť zde figuruje položka s vysokou hodnotou Přijaté zálohy na dotace), nebo zvýšit hodnotu oběžných aktiv. Pokud bude mít město celkovou likviditu v intervalu $\langle 0; 1 \rangle$, jak tomu bylo právě v roce 2010, a míru celkového zadlužení nad 25 %, bude osloveno Ministerstvem financí s žádostí o zdůvodnění tohoto stavu, protože tento je nežádoucí.

Okamžitá likvidita

Okamžitá likvidita měří schopnost účetní jednotky hradit okamžitě splatné závazky. Počítá se jako poměr krátkodobého finančního majetku a krátkodobých závazků. Hodnota

okamžité likvidity by se měla pohybovat kolem 0,20, avšak u měst a obcí bývá tato hodnota zpravidla vyšší.

Tab. 47. Hodnota okamžité likvidity v letech 2008–2010

Název položky	2008	2009	2010
Krátkodobý finanční majetek (tis. Kč)	42 791,61	31 062,20	26 596,25
Krátkodobé závazky (tis. Kč)	5 420,50	29 188,77	102 861,65
Okamžitá likvidita	7,89	1,06	0,26

Zdroj: vlastní

Tabulka 48. ukazuje, že především v roce 2008 byla hodnota okamžité likvidity vysoká. Avšak v roce 2010 má město tuto hodnotu téměř ideální, tedy 0,26, z čehož je možné usoudit, že je schopné hradit okamžitě splatné závazky bez nejmenších problémů.

10.2 Ukazatele zadluženosti

Zadlužeností účetní jednotky rozumíme, že daný subjekt využívá k financování aktiv a činností cizí zdroje.

Celková zadluženost

Celková zadluženost udává, kolika procenty jsou celková aktiva financována cizími zdroji. Vypočítáme ji jako poměr mezi cizími zdroji a celkovými aktivy. Celková zadluženost u obcí by neměla přesáhnout hranici 25 %.

Tab. 48. Celková zadluženost v letech 2008–2010

Název položky	2008	2009	2010
Cizí zdroje (tis. Kč)	12 180,84	49 831,48	160 294,16
Celková aktiva (tis. Kč)	920 922,02	998 674,71	1 105 045,64
Zadluženost (%)	1,32	4,99	14,50

Zdroj: vlastní

Tabulka 48. jasně ukazuje, že se v průběhu sledovaných let celková zadluženost města zvýšila. V roce 2008 dosahovala pouze 1,32 %, zatímco v roce 2010 to bylo celkem 14,50 %, ačkoli je tato hodnota vyšší, je stále uspokojivá vzhledem k limitu 25 %, který sleduje Ministerstvo financí.

Koeficient samofinancování

Koeficient samofinancování je doplňkovým ukazatelem míry celkové zadluženosti, společně tvoří 100%ní hodnotu. Vypočítáme ho jako podíl vlastního kapitálu a celkových aktiv.

Tab. 49. Koeficient samofinancování v letech 2008–2010

Název položky	2008	2009	2010
Vlastní kapitál (tis. Kč)	908 741,18	948 843,22	944 751,48
Celková aktiva (tis. Kč)	920 922,02	998 674,71	1 105 045,64
Koeficient samofinancování (%)	98,68	95,01	85,50

Zdroj: vlastní

Město během let 2008–2010 dosahuje vysokých hodnot koeficientu samofinancování, což svědčí o dobré finanční stabilitě a finanční samostatnosti. V roce 2010 došlo ke snížení koeficientu samofinancování na 85,50 % z důvodu růstu míry zadluženosti města.

11 DOPORUČENÍ

Závěrečná část bakalářské práce je zaměřena na vyslovení doporučení, která vyplývají z provedené finanční analýzy. Díky analýze vyrovnanosti a plnění rozpočtů bylo zjištěno, že město zaujímá zcela logicky velmi konzervativní přístup při sestavování a schvalování rozpočtu. Město by mohlo zvolit pro něj výhodnější variantu a to schvalovat rozpočty více se blížící skutečně získaným a vydaným prostředkům, protože poté bude mít větší přehled o v budoucnu použitelných prostředcích a může využít tyto rozdíly ve vztahu k investicím. Příjmy jsou v těchto rozpočtech výrazně nižší, než skutečně získané. Doporučila bych, aby město schvalovalo příjmy alespoň o 5 % vyšší (vyjma příjmů daňových, protože jejich hodnota každoročně klesá), konkrétně u přijatých dotací bych doporučila navýšení příjmů alespoň o 10 % v případě, že město i nadále bude pokračovat v realizaci projektů spolufinancovaných Evropskou unií. Běžné výdaje schváleného rozpočtu jsou každoročně nižší, než jsou výdaje skutečně vynaložené, proto bych doporučila navýšit je alespoň o 10 %, vzhledem k tomu, že jejich hodnota je ve sledovaných letech téměř konstantní. Kapitálové výdaje jsou schvalovány výrazně vyšší, než skutečně vynaložené, v tomto případě bych doporučila jejich snížení minimálně o 6 %. Město hospodáří s každoročně se zvyšujícím schodkem, který je nutné financovat přijatými úvěry. Vzhledem k tomu, že úvěry na schodky rozpočtů let 2009 a 2010 budou splatné až od roku 2011 a bude nutné je splácet po dobu následujících 10 let, doporučila bych městu další úvěry nečerpát, aby nedošlo k ohrožení jeho platební schopnosti a chodu města. V roce 2010 je hodnota běžné likvidity pouze 0,36 což znamená, že město není příliš efektivně schopno hradit své finanční závazky v době jejich splatnosti. Proto bych doporučila výrazněji snížit hodnotu krátkodobých závazků, nebo zvýšit hodnotu oběžných aktiv. Avšak podle hodnoty okamžité likvidity 0,26, je město schopno hradit okamžitě splatné závazky bez větších problémů. Celková zadluženost města se ani v jednom ze sledovaných let nepřiblížila hranici 25 %, kterou sleduje Ministerstvo financí. Hodnota koeficientu samofinancování potvrzuje dobrou finanční stabilitu a finanční samostatnost města. V posledních 3 letech došlo k realizaci velkého množství projektů spolufinancovaných z fondů Evropské unie, díky nimž dochází k navýšení výdajů, avšak i přes to bych doporučovala pokračovat v čerpání zdrojů z EU až do roku 2013, kdy tato možnost končí. Investicemi do rozvoje města a jeho vybavenosti, společně s rekonstrukcemi budov, se město stává atraktivnějším pro nové obyvatele, kterých ve sledovaném období výrazně ubylo, a také se stává zajímavějším pro investory, dá se předpokládat, že vynaložené prostředky se městu vrátí.

ZÁVĚR

Cílem bakalářské práce bylo provedení analýzy hospodaření města Nové Město nad Metují v letech 2008–2010 a vyslovení doporučení vyplývajících z této analýzy. Při vypracování teoretické části bylo vycházeno z odborné literatury, přičemž nabyté poznatky byly dále využity ke zpracování části praktické. Praktická část bakalářské práce byla zaměřena na analýzu aktiv a pasiv, na analýzu vyrovnanosti a plnění rozpočtů a na finanční analýzu vybraných ukazatelů.

Při analýze majetku a jiných aktiv města došlo ke zjištění, že největší podíl tvoří aktiva stálá, tedy dlouhodobý hmotný majetek, konkrétně budovy a stavby. Hodnota budov ve vlastnictví města se každoročně zvyšuje, protože město provádí rozsáhlé investice do rekonstrukcí či zateplování budov a objektů, rekonstrukci Husova náměstí, přestavbu budovy č. p. 30 na Městskou knihovnu a další. Analýza pasiv města ukázala, že hlavním zdrojem krytí majetku jsou vlastní zdroje, přičemž ve sledovaném období se jejich podíl snižuje díky nárůstu využití zdrojů cizích, potřebných k financování probíhajících projektů, avšak stále přesahuje 85%ní hranici.

Byla provedena analýza vyrovnanosti a plnění rozpočtů, na základě které bylo městu doporučeno schvalovat rozpočty více se blížíící skutečně získaným a vydaným prostředkům, především kvůli přehledu o prostředcích, které budou v budoucnu získány a vydány. Příjmy schválených rozpočtů ve sledovaném období jsou výrazně nižší než skutečně získané. Doporučením bylo, aby město schvalovalo příjmy alespoň o 5 % vyšší, vyjma příjmů daňových, protože jejich hodnota každoročně klesá. Konkrétně u přijatých dotací, kde dochází ve sledovaném období k velkému nárůstu, bylo doporučeno navýšení těchto schvalovaných příjmů alespoň o 10 % v případě, že město i nadále bude pokračovat v realizaci projektů spolufinancovaných Evropskou unií. Běžné výdaje schváleného rozpočtu jsou každoročně nižší, než jsou výdaje skutečně vynaložené, proto bylo doporučeno navýšit je alespoň o 10 %, vzhledem k tomu, že jejich hodnota je ve sledovaných letech téměř konstantní. Ačkoli skutečné kapitálové výdaje města za poslední tři roky vzrostly, jsou schvalovány v hodnotě výrazně vyšší, než je skutečná, proto bylo doporučeno jejich snížení minimálně o 6 %.

Ukázalo se, že město ve všech třech letech, díky investicím do realizovaných projektů, hospodaří s každoročně se zvyšujícím schodkem, který je nutné financovat přijatými úvěry. Vzhledem k tomu, že úvěry na schodky rozpočtů let 2009 a 2010 budou splatné

až od roku 2011 a bude nutné je splácet po dobu následujících 10 let, došlo k doporučení, aby město pokud možno další úvěry nečerpalo, aby nedošlo k přílišnému navýšení zadluženosti, či k ohrožení jeho platební schopnosti a chodu města.

Při analýze likvidity a zadluženosti bylo zjištěno, že v roce 2010 hodnota běžné likvidity byla pouze 0,36, což znamená, že město není příliš efektivně schopno hradit své finanční závazky v době jejich splatnosti. Proto bylo doporučeno výrazněji snížit hodnotu krátkodobých závazků, nebo zvýšit hodnotu oběžných aktiv. Avšak podle hodnoty okamžité likvidity 0,26, je město schopno hradit okamžitě splatné závazky bez větších problémů. Celková zadluženost města se, ani v jednom ze sledovaných let, nepřiblížila hranici 25 %, kterou sleduje Ministerstvo financí. Vysoká hodnota koeficientu samofinancování potvrzuje dobrou finanční stabilitu a finanční samostatnost města.

V posledních třech letech došlo k realizaci velkého množství projektů spolufinancovaných z fondů Evropské unie. Díky nim dochází k navýšení výdajů a růstu schodků rozpočtu, avšak i přes to bylo doporučeno pokračovat v čerpání zdrojů z EU až do roku 2013, kdy tato možnost končí. Město počítá s realizací hned několika dalších projektů v následujících letech a snaží se naplno využít možnosti získat na tyto projekty dotace.

Bylo zjištěno, že počet obyvatel města každoročně klesá, přičemž tento úbytek je způsoben nejen vyšší úmrtností ve sledovaných letech, ale také vystěhováním obyvatel do jiných měst a obcí. Právě investicemi do rozvoje města a jeho vybavenosti, společně s rekonstrukcemi budov, se město stává atraktivnějším pro přilákání nových obyvatel, a zároveň se stává zajímavějším pro investory. Je zde vysoká pravděpodobnost, že se městu vynaložené prostředky v budoucnu vrátí.

Shledávám, že s veřejnými prostředky město hospodaří v rámci zákonných norem a účelně, ku prospěchu občanů a rozvoji města.

RESUMÉ

The aim of this thesis was to analyze the management of Nove Mesto nad Metuji in 2008-2010 and give recommendations arising from this analysis. In drawing up the theoretical part I obtained knowledge from the literature and learned knowledge were then used to process the practical part. The practical part of the thesis is focused on an analysis of assets and liabilities on the balance and performance analysis of budgets and financial analysis of selected indicators.

In the analysis of assets of city the finding was that the largest share are fixed assets, so tangible assets, particularly buildings and structures. The value of buildings owned by the city is increasing every year, because the city carried out large investments in reconstruction and insulation of buildings and facilities, reconstruction of Hus Square, a building No. 30 on the municipal library and others. Analysis of liabilities of the city showed that the main source of cover of assets are own resources, while in the period, its share decreases with increase in the use of foreign resources needed to finance the ongoing projects, but still above 85% of its border.

Was conducted the analyses of budget and was recommended to approve budgets more impending really received and issued finances, mainly because of an overview of the resources in the future will be acquired and released. Revenue approved budgets for the period is significantly lower than they actually received. The recommendation was that the city should approved higher of revenue by 5% or more, excluding income tax, because its value is decreasing annually. Specifically, the subsidies received, which occurs in the period has a large increase and was recommended to increase the revenues approved by at least 10% if the city will continue to pursue the implementation of projects financed by the European Union. Current expenditure of the approved annual budget is lower than actual costs, therefore it is recommended to increase by at least 10%, given that its value is in the years almost constant. Because the actual capital expenditure realized by the city for the last three years are approved in the amount significantly higher than actual, it was recommended that they should be reduced by at least 6%.

Has been shown to that the city in the three years, thanks to investments in realized projects, has to manage the increasing annual deficit, which must be covered by the finance loans. Given that loans on budget deficits of 2009 and 2010 will be payable until 2011 and will need to pay for the next 10 years, there was a recommendation that the city did not

use another loans to avoid excessive increase in indebtedness, or the threat the solvency and operation of the city.

In the analysis of liquidity and debt ratios has been found that in 2010 the current liquidity value was only 0.36, which means that the city is not effectively able to pay its financial liabilities as they become due. Therefore, it was strongly recommended to reduce the value of current liabilities, or increase the value of current assets. However, according to the value of immediate liquidity 0.26, the city is able to pay liabilities due immediately without problems. The total debt ratio of the city in observed years, did not reach limit of 25%, which monitors the Ministry of Finance. High cash flow coefficient indicating good financial stability and financial autonomy of the city.

In the last three years there was realized a lot of projects financed from EU funds. Thanks to them there are increase expenditures and growing budget deficits, but even though it was recommended to continue the drawdown from the EU funds until 2013, when the opportunity ends. The city allows for the realization of several other projects in the coming years and tries to take full advantage of opportunities to get grants for these projects.

It was found that the number of inhabitants is decreasing every year, and this loss is caused by higher mortality in the years, but also the emigration of residents to other cities and villages. It is investing in the development of the city and its facilities, along with reconstructions of buildings; the city becomes more attractive to attract new residents, while becoming more attractive for investors. There is a high probability that the city will get funds from future returns.

I find that public funds are managed by the city within the legal norms and efficiently for the benefit of citizens and city development.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

- [1] KADERÁBKOVÁ, J., MATES, P., WOKOUN, R. *Úvod do regionálních věd a veřejné správy*. 4. vyd., ve vyd. a nakl. Aleš Čeněk 1. vyd. Plzeň : Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2004. 447 s. ISBN 80-86473-805.
- [2] PEKOVÁ, J., JETMAR, M., PILNÝ, J. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*. 2., přeprac. vyd. Praha : ASPI, 2005. 555 s. ISBN 80-7357-052-1.
- [3] PEKOVÁ, J. *Hospodaření a finance územní samosprávy*. Vyd. 1. Praha : Management Press, 2004. 375 s. ISBN 80-7261-086-4.
- [4] PEKOVÁ, J. *Veřejné finance : úvod do problematiky*. Vyd. 2., přeprac. Praha : ASPI Publishing, 2002. 456 s. ISBN 80-86395-19-7.
- [5] Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů.
- [6] HORZINKOVÁ, E., NOVOTNÝ, V. *Základy organizace veřejné správy v ČR*. Plzeň : Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2008. 234 s. ISBN 978-80-7380-096-3.
- [7] Zákon č. 250/2000 Sb., ze dne 7. července 2000, o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů.
- [8] *Příručka pro člena zastupitelstva obce po volbách v roce 2010*. 1. Praha : Svaz měst a obcí České republiky, 2010. 184 s. ISBN 978-80-254-8660-3.
- [9] Vyhláška č. 323/2002 Sb., ze dne 2. července 2002, o rozpočtové skladbě, ve znění pozdějších předpisů.
- [10] RŮČKOVÁ, P. *Finanční analýza : metody, ukazatele, využití v praxi*. 2., aktualiz. vyd. Praha : Grada, 2008. 120 s. ISBN 978-80-247-2481-2.
- [11] KISLINGEROVÁ, E., HNILICA, J. *Finanční analýza : krok za krokem*. Vyd. 1. Praha : C.H. Beck, 2005. 137 s. ISBN 8071793213.
- [12] MÁČE, M. *Finanční analýza obchodních a státních organizací : praktické příklady a použití*. 1. vyd. Praha : Grada, 2006. 155 s. ISBN 80-247-1558-9.
- [13] *Businessinfo.cz* [online]. 2009 [cit. 2011-03-01]. Techniky a metody finanční analýzy . Dostupné z WWW: <<http://www.businessinfo.cz/cz/clanek/dane-ucetnictvi/techniky-a-metody-financni-analyzy/1000465/53421/#rozuka>>

- [14] *Ministerstvo financí ČR* [online]. c2005 [cit. 2011-03-04]. Monitoring hospodaření obcí . Dostupné z WWW: <http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/xsl/vf_monitoring_hospodareni_obci.html>
- [15] *Nové Město nad Metují* [online]. c2010 [cit. 2011-03-03]. Dostupné z WWW: <www.novemestonm.cz>
- [16] *Český statistický úřad* [online]. 2011 [cit. 2011-03-14]. Demografická ročenka měst . Dostupné z WWW: <<http://www.czso.cz/csu/2010edicniplan.nsf/p/4018-10>>
- [17] *Směrnice č. 3/2010 : Evidence dlouhodobého majetku a zásob*. Nové Město nad Metují : RM usnesením č. 197-8116/10, 2010. 8 s.
- [18] *Zákon č. 243/2000 Sb., ze dne 29. června 2000, o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům, ve znění pozdějších předpisů.*

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

apod.	a podobně
a. s.	akciová společnost
atd.	a tak dále
č.	číslo
č. p.	číslo popisné
ČR	Česká republika
ČÚS	České účetní standardy
EU	Evropská unie
Kč	Koruna česká
MěÚ	Městský úřad
MÚ	Majetkové účasti
např.	například
Sb.	sbírky
SMV	samostatné movité věci
s. r. o.	společnost s ručením omezeným
SVČ	samostatně výdělečně činná
tab.	tabulka
tis.	tisíce
tj.	to je
tzn.	to znamená
ÚSC	územně samosprávný celek
ZUŠ	základní umělecká škola

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obr. 1. Struktura veřejné správy v ČR	12
Obr. 2. Husovo náměstí v Novém Městě nad Metují.....	29

SEZNAM GRAFŮ

Graf 1. Celkový počet obyvatel v letech 2008–2010	31
Graf 2. Celkový počet obyvatel z hlediska pohlaví v letech 2008–2010	32
Graf 3. Celkový počet obyvatel z hlediska věku v letech 2008–2010	32
Graf 4. Struktura celkových aktiv v letech 2008–2010 (tis. Kč)	34
Graf 5. Struktura stálých aktiv v letech 2008–2010 (tis. Kč)	37
Graf 6. Struktura DNM v letech 2008–2010 (tis. Kč).....	40
Graf 7. Struktura DHM v letech 2008–2010 (tis. Kč).....	43
Graf 8. Struktura DFM v letech 2008–2010 (tis. Kč)	44
Graf 9. Struktura oběžných aktiv v letech 2008–2010 (tis. Kč)	47
Graf 10. Struktura celkových pasiv v letech 2008–2010 (tis. Kč).....	49
Graf 11. Struktura vlastního kapitálu v letech 2009–2010 (tis. Kč)	51
Graf 12. Struktura cizích zdrojů v letech 2008–2010 (tis. Kč).....	53
Graf 13. Skutečné příjmy a výdaje rozpočtu v letech 2008–2010 (tis. Kč)	57
Graf 14. Struktura skutečných příjmů rozpočtu v letech 2008–2010 (tis. Kč).....	59
Graf 15. Struktura skutečných výdajů rozpočtu v letech 2008–2010 (tis. Kč).....	67
Graf 16. Vývoj schodku rozpočtu v letech 2008–2010 (tis. Kč)	71

SEZNAM TABULEK

Tab. 1. Demografická struktura Nového Města n. Met. v letech 2007–2010.....	31
Tab. 2. Struktura celkových aktiv v letech 2008–2010 (tis. Kč)	33
Tab. 3. Horizontální analýza celkových aktiv v letech 2008–2010 (tis. Kč).....	33
Tab. 4. Vertikální analýza celkových aktiv v letech 2008–2010 (v %)	34
Tab. 5. Struktura stálých aktiv v letech 2008–2010 (tis. Kč)	35
Tab. 6. Horizontální analýza stálých aktiv v letech 2008–2010 (tis. Kč)	35
Tab. 7. Vertikální analýza stálých aktiv v letech 2008–2010 (v %)	36
Tab. 8. Struktura DNM v letech 2008–2010 (tis. Kč).....	38
Tab. 9. Horizontální analýza DNM v letech 2008–2010 (tis. Kč)	38
Tab. 10. Vertikální analýza DNM v letech 2008–2010 (v %).....	38
Tab. 11. Struktura DHM v letech 2008–2010 (tis. Kč).....	40
Tab. 12. Horizontální analýza DHM v letech 2008–2010 (tis. Kč)	41
Tab. 13. Vertikální analýza DHM v letech 2008–2010 (v %).....	41
Tab. 14. Struktura DFM let 2008–2010 (tis. Kč)	44
Tab. 15. Struktura oběžných aktiv v letech 2008–2010 (tis. Kč).....	45
Tab. 16. Horizontální analýza oběžných aktiv v letech 2008–2010 (tis. Kč).....	45
Tab. 17. Struktura celkových pasiv v letech 2008–2010 (tis. Kč)	48
Tab. 18. Horizontální analýza celkových pasiv v letech 2008–2010 (tis. Kč)	48
Tab. 19. Vertikální analýza celkových pasiv v letech 2008–2010 (v %).....	48
Tab. 20. Struktura vlastních zdrojů v letech 2008–2009 (tis. Kč)	50
Tab. 21. Struktura vlastního kapitálu v letech 2009–2010 (tis. Kč)	50
Tab. 22. Struktura cizích zdrojů v letech 2008–2010 (tis. Kč).....	52
Tab. 23. Příjmy a výdaje rozpočtu v roce 2008 (tis. Kč).....	54
Tab. 24. Plnění příjmů a výdajů rozpočtu v roce 2008 (v %).....	55
Tab. 25. Příjmy a výdaje rozpočtu v roce 2009 (tis. Kč).....	55
Tab. 26. Plnění příjmů a výdajů rozpočtu v roce 2009 (v %).....	56
Tab. 27. Příjmy a výdaje rozpočtu v roce 2010 (tis. Kč).....	56
Tab. 28. Plnění příjmů a výdajů rozpočtu v roce 2010 (v %).....	57
Tab. 29. Struktura skutečných příjmů rozpočtu v letech 2008–2010 (tis. Kč).....	58
Tab. 30. Vertikální analýza skutečných příjmů rozpočtu v letech 2008–2010 (v %).....	58
Tab. 31. Vývoj daňových příjmů rozpočtu v letech 2008–2010 (tis. Kč)	60
Tab. 32. Plnění daňových příjmů rozpočtu v letech 2008–2010 (v %).....	60

Tab. 33. Vývoj nedaňových příjmů rozpočtu v letech 2008–2010 (tis. Kč)	62
Tab. 34. Plnění nedaňových příjmů rozpočtu v letech 2008–2010 (v %)	62
Tab. 35. Vývoj kapitálových příjmů rozpočtu v letech 2008–2010 (tis. Kč)	63
Tab. 36. Plnění kapitálových příjmů rozpočtu v letech 2008–2010 (v %)	63
Tab. 37. Vývoj přijatých dotací rozpočtu v letech 2008–2010 (tis. Kč)	65
Tab. 38. Plnění přijatých dotací rozpočtu v letech 2008–2010 (v %)	65
Tab. 39. Struktura skutečných výdajů rozpočtu v letech 2008–2010 (tis. Kč)	66
Tab. 40. Vertikální analýza skutečných výdajů rozpočtu v letech 2008–2010 (v %)	66
Tab. 41. Vývoj běžných výdajů rozpočtu v letech 2008–2010 (tis. Kč)	68
Tab. 42. Plnění běžných výdajů rozpočtu v letech 2008–2010 (v %)	68
Tab. 43. Vývoj kapitálových výdajů rozpočtu v letech 2008–2010 (tis. Kč)	69
Tab. 44. Plnění kapitálových výdajů rozpočtu v letech 2008–2010 (v %)	69
Tab. 45. Vývoj financování města v letech 2008–2010 (tis. Kč)	71
Tab. 46. Hodnota běžné likvidity v letech 2008–2010	73
Tab. 47. Hodnota okamžité likvidity v letech 2008–2010	74
Tab. 48. Celková zadluženost v letech 2008–2010	74
Tab. 49. Koeficient samofinancování v letech 2008–2010	75

SEZNAM PŘÍLOH

- P I Organizace řízené městem
- P II Přehled projektů v letech 2008–2010
- P III CD s podklady pro vypracování analýzy

PŘÍLOHA P I: ORGANIZACE ŘÍZENÉ MĚSTEM

Město Nové Město nad Metují je zřizovatelem:

samostatných právnických osob

- Základní škola Nové Město nad Metují, Třtkovo náměstí 1, okres Náchod,
- Základní škola Nové Město nad Metují, Školní 1000, okres Náchod,
- Základní škola Nové Město nad Metují, Komenského 15, okres Náchod,
- Školní jídelna Nové Město nad Metují, Třtkovo náměstí 152,
- Školní jídelna Malecí Nové Město nad Metují, Školní 1000, okres Náchod,
- Školní jídelna Střed Nové Město nad Metují, Českých legií 17, okres Náchod,
- Mateřská škola, Nové Město nad Metují, 1. máje 100,
- Mateřská škola, Nové Město nad Metují, Na Františku 845,
- Mateřská škola, Nové Město nad Metují, Rašínova 600,
- Dům dětí a mládeže Stonožka, Nové Město nad Metují, Malecí 588,
- Základní umělecká škola Bedřicha Smetany, Nové Město nad Metují, Husovo náměstí 1209, okres Náchod,
- Městská knihovna Nové Město nad Metují,
- Městské středisko sociálních služeb OÁZA Nové Město nad Metují,
- Městské muzeum Nové Město nad Metují,
- Bytová správa Nové Město nad Metují,

organizačních složek

- Jednotka sboru dobrovolných hasičů (dále jen JSDH),

zařízení

- Klub MANDL (zařízení - patří pod MěÚ),

právnické osoby založené městem Nové Město nad Metují

- První novoměstská teplárenská s. r. o., nám. Republiky 6, Nové Město nad Metují.

PŘÍLOHA P II: PŘEHLED PROJEKTŮ V LETECH 2008–2010

Rok 2008

Město podalo žádost o dotaci z Operačního programu Životní prostředí, Regionálního operačního programu NUTS II Severovýchod a Operačního programu přes hraniční spolupráce Česká republika – Polská republika.

Projekty roku:

- Nádražní ulice – Stabilizace skalní stěny pod obytnými domy č. p. 193 a 362, kde stavební náklady činí 7 514,13 tis. Kč, projekt je spolufinancován ze zdrojů Evropského fondu pro regionální rozvoj ve výši 85 % ze způsobilých výdajů a Státním fondem životního prostředí ČR ve výši 5 %, termín realizace 2008–2009,
- Česko-polské komunikace se sdíleným provozem pěším, cyklistickým a automobilovým v Kladském pomezí, získaná dotace ve výši 14 512,58 tis. Kč, projekt je spolufinancován Evropským fondem pro regionální rozvoj ve výši 85 % a státním rozpočtem ČR ve výši 5 % ze způsobilých výdajů, termín realizace 2010,
- Za krásami a historií Českého Betléma I. Revitalizace centra města spojená s historií Českého Betléma, způsobilé výdaje činí 98 674,90 tis. Kč, získaná dotace z Evropské unie celkem 83 873,66 tis. Kč (85 %), dotací z Královéhradeckého kraje je částka 7 400,62 tis. Kč (7,5 %), termín realizace 2009–2010,
- Kanalizace Nové Město nad Metují, předpokládané způsobilé výdaje ve výši 26 311,58 tis. Kč, získaná dotace 23 680,42 tis. Kč, projekt je spolufinancován Fondem soudružnosti ve výši 85 % ze způsobilých výdajů a Státním fondem životního prostředí ČR ve výši 5 %, termín realizace 2009–2011,
- Za krásami a historií Českého Betléma II. Zadomí, ještě není realizováno. [15]

Rok 2009

Město získalo finanční prostředky z Evropského sociálního fondu prostřednictvím individuálních projektů Královéhradeckého kraje "Rozvoj dostupnosti a kvality sociálních služeb v Královéhradeckém kraji" a "Služby sociální prevence v Královéhradeckém kraji".

Projekty roku:

- Rozvoj dostupnosti a kvality sociálních služeb v Královéhradeckém kraji, Plánování sociálních služeb, výše podpory zde činí 934,79 tis. Kč, termín realizace 2009–2010,

- Služby sociální prevence v Královéhradeckém kraji, Rozvoj klubu Mandl, výše podpory 6 735,08 tis. Kč, termín realizace 2009–2012,
- Stará ekologická zátěž Elton - doprůzkum znečištění, celkové výdaje na projekt činí 42 828,49 tis. Kč, získaná dotace z Fondu soudružnosti ve výši 37 331,12 tis. Kč, což tvoří 85 % ze způsobilých výdajů a dále získaná dotace od Královéhradeckého kraje ve výši 8 000 tis. Kč, dále spoluúcast Státního fondu životního prostředí ČR ve výši 5 %. [15]

Rok 2010

Město podalo v roce 2010 opět několik žádostí na získání podpory z Evropských fondů na plánované projekty, některé dotace již byly přiděleny, ale u většiny ještě neproběhlo jejich proplacení a nezačala realizace.

Projekty roku:

- finanční podpora z Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost s názvem projektu "Optimalizace řídicích a vzdělávacích procesů – cesta k efektivnímu úřadu", předpokládané způsobilé výdaje 2 026,88 tis. Kč, poskytnutá dotace v hodnotě 1 722,85 tis. Kč, termín realizace 2010–2012,
- finanční podpora z Integrovaného operačního programu v rámci výzvy č. 6, Technologické centrum (I.) a elektronická spisová služba (II.) ORP Nové Město nad Metují, oznámení o přidělení dotace bylo vydáno v říjnu roku 2010, dotace ve výši 3 036,00 tis. Kč,
- finanční podpora z prostředků Programu rozvoje venkova na projekt Klubovna Spy, projekt byl podán v září 2010, získaná dotace 1 800,00 tis. Kč,
- finanční podpora z prostředků Programu rozvoje venkova na projekt Muzejní informační stánek v Novém Městě nad Metují, získaná dotace 1 084,20 tis. Kč,
- finanční podpora z prostředků Operačního programu životního prostředí na projekt Úspory energií Nové Město nad Metují II. etapa - Dům zdraví, projekt byl předán k hodnocení v únoru 2010 a schválen v červnu 2010, celkové výdaje na projekt ve výši 5 833,46 tis. Kč, získaná dotace v hodnotě 2 564 475 Kč, projekt je spolufinancován Fondem soudružnosti ve výši 85 % ze způsobilých výdajů a Státním fondem životního prostředí ČR ve výši 5 %, součástí akce bude i výměna vzduchotechniky bazénu, která není zahrnuta v projektu, odhadovaná částka je přibližně 1 500 tis. Kč, termín realizace 2010–2011. [15]